

Kääntäjä

ÖVERSÄTTAREN

- Kääntäjien valtionpalkinnot
- Eettiset säännöt
- Mentoriohjelma
- Opiskelijat

Uusi vuosi, uudet kujeet

Heikki Karjalainen

Vuoden vaihtuessa astuivat voimaan liiton uudet säännöt. Huomattavimmat muutokset ovat, että hallituksen jäsenten määrä supistui kahdestatoista yhdeksään ja varapuheenjohtaja valitaan hallituksen sisäältä. Kaiken tämän tarkoituksena on toiminnan järkevöittäminen ja päätöksenteon siirtäminen jaostoihin ja paikallisosastoihin. Toimintaa järjestetään uudelleen puheenjohtajien kanssa käytävien keskustelujen perusteella, joten jaostoissa ja paikallisosastoissa on nyt hyvä hetki miettiä liiton kehittämistä.

Muutoksia tuo myös laki tekijänoikeuden yhteishallinnoinnista, jolla säädellään muun muassa Kopioston kautta jaettava tekijänoikeuskorvauksia. Laki asettaa SKTL:lle entistä tarkemmat valvonta- ja raportointivelvollisuudet. Ensimmäinen seuraus lain voimaantulosta meidän liittossamme taitaa kuitenkin olla jäsenistölle mieluinen: Kopioston hankkepurahan kerralla jaettava enimmäismäärä nousee uudella hakukierroksella tuhannesta eurosta kahteen tuhanteen. Kopiosto-haun isompi remontti on tulossa tänä tai ensi vuonna.

Kolmas asia, joka tulee näkymään tänä vuonna koko liiton toiminnassa, on mentoriohjelma, jonka lähtölaukaus oli tammikuussa kiinnostuneille pidetty tiedotustilaisuus. Tarkoituksena on löytää kokeneiden jäsenten joukosta mentori mahdollisimman monelle uudelle – tai melkein uudelle – jäsenelle. Mentorille on korvauksena luvassa vapautus yhden vuoden jäsenmaksusta. Mentoroinnista on mahdollisuuksien mukaan tarkoitus tehdä pysyvä osa liiton toimintaa.

Kaiken tämän lisäksi liitto järjestää totuttuun tapaan koulutusta ja seminaareja, antaa neuvontaa ja jakaa palkintoja. Kannattaa kertoa kääntäjäkollegoille, että nyt on hyvä aika olla SKTL:n jäsen.

Kirjoittaja on Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton puheenjohtaja.

Nytt år, nya trick

Heikki Karjalainen

Vid årsskiftet trädde förbundets nya stadgar i kraft. De viktigaste förändringarna är att antalet medlemmar i styrelsen minskade från tolv till nio och att vice ordföranden väljs inom styrelsen. Syftet med alla dessa förändringar är att göra verksamheten smidigare och att föra över beslutsfattandet till sektionerna och lokalavdelningarna. Verksamheten omorganiseras utifrån diskussioner med ordförandena, så nu är det ett bra läge att inom sektionerna och lokalavdelningarna fundera på hur förbundet ska utvecklas.

Lagen om kollektiv förvaltning av upphovsrätt medför också förändringar. Den stadgar bland annat om upphovsrättsersättningarna som delas ut via Kopiosto. Lagen ställer strängare krav än tidigare på FÖTF:s övervakning och rapportering. Den första konsekvensen av att lagen träder i kraft torde dock vara glädjande för medlemmarna i vårt förbund: maximibeloppet för en engångsbetalning av Kopiostos projektstipendium stiger vid nästa ansökningsomgång från tusen euro till två tusen euro. I år eller nästa år genomgår Kopiosto-ansökningen en större reform.

Den tredje saken som i år kommer att synas i hela förbundets verksamhet är mentorprogrammet som fick sitt startskott med den informationsträff som i januari hölls för alla intresserade. Avsikten är att bland de erfarna medlemmarna hitta mentorer för så många nya – eller nästan nya – medlemmar som möjligt. Som ersättning blir mentorerna befriade från ett års medlemsavgift. Mentorverksamheten ska i mån av möjlighet bli en permanent del av förbundets verksamhet.

Utöver allt detta arrangerar förbundet som vanligt utbildning och seminarier, erbjuder rådgivning och delar ut priser. Det lönar sig för var och en av oss att berätta för våra översättarkollegor att det nu är en bra tid att vara medlem i FÖTF.

Skribenten är ordförande för Finlands översättar- och tolkförbund.

Översättning: Mats Forsskåhl

ISSN 0356-4649

Julkaisija:

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto –
Finlands översättar- och tolkförbund ry

Päätoimittaja:

Heikki Karjalainen
heikki.karjalainen@sktl.fi

Toimitussihteeri:

Maarit Laitinen
maarit.laitinen@sktl.fi

Taitto:

PPD Studio

Ulkoasu:

More Business Services Oy,
www.morebiz24.com

Painopaikka:

Painotalo Plus Digital, Lahti

Painos: 2 700 kpl
Ilmestyy 4 kertaa vuodessa.

Toimituskunta:

Kristiina Antinjuuti, Juha Eskelinen, Jenni
Käven, Maritta Ponto, Annica Törmä ja
Mili Viita.

Ilmoitushinnat: www.sktl.fi

Tilaushinta 2018

Muille kuin SKTL:n jäsenille:
55 euroa (kotimaa), 65 euroa (ulkomaat)

Kannen kuva:

Kuvassa vasemmalta oikealle: Kääntämisen
opiskelijat Ilona Repponen, Matias Tamminen, Aino
Suoranta, Iiris Aaltonen sekä Johannes Järvisalo
kuvattuna Helsingin yliopiston Kaisa-kirjastossa.
© Maarit Laitinen / SKTL

Kirjoittajan omalla nimellä julkaistuista
kirjoituksista vastaa kirjoittaja.

Ilmoitusten sisällöstä vastaa ilmoittaja.

Kuvat © SKTL, jos ei toisin mainittu.

Muutoksia SKTL:n jäsenmaksuihin 2018

Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton jäsenmaksulasku lähetetään jäsenille pian. Huomasithan, että vuosi 2018 tuo SKTL:n jäsenmaksuihin muutoksia. Vuonna 2018 varsinaisten jäsenten jäsenmaksu on **150 euroa**, koejäsenten jäsenmaksu **110 euroa** ja opiskelijajäsenten jäsenmaksu **50 euroa**. Ulkojäsenten vuosimaksu on **1000 euroa** ja kannatusjäsenten **500 euroa**.

Mikäli sinulle on myönnetty jäsenmaksuvapautus, et saa jäsenmaksulaskua, eikä jäsenmaksua tarvitse maksaa.

Voit tilata laskun myös e-laskuna suoraan verkkopankkiisi. Lisätietoja jäsenmaksutavoista saat liiton kotisivuilta osoitteesta:

www.skttl.fi/jasenyys/jasenmaksu.

Mukavaa, että olet SKTL:n jäsen!

Tässä numerossa mm.:

- S. 7 SKTL:n eettiset säännöt
- S. 9 II Kysymystä kääntäjäopiskelijalle: Anna Beckers
- S. 10 Kirjallisuuden kääntäjien jaoston uuden puheenjohtajan esittely: Taina Helkamo
- S. 12 Käyttäjakeskeinen kääntäminen varmistaa käännöksen käytettävyyden
- S. 14 Valtionpalkinto on tasavertainen tunnustus
- S. 16 Valtion ulkomaisen kääntäjäpalkinnon saanut Sebastian Musielak
- S. 18 Sari Karhulahdelle kirjallisuuden valtionpalkinto
- S. 20 SKTL panostaa vuonna 2018 erityisesti opiskelijoihin ja vastavalmistuneisiin
- S. 22 Mentoriohjelma starttiviivalla
- S. 23 Quo vadimus – minne menemme, käännös- ja tulkkausala?
- S. 24 EU-komission suomen kielen käännöstoiminta tänään – konekääntäminen ja ulkoistaminen keskeisinä haasteina
- S. 27 Nätverkande redan innan det blev trendigt
- S. 28 Tulkkinä Euroopan parlamentissa
- S. 30 SKTL:n Kapiosto-apurahalla kääntäjätapahtumaan Yhdysvaltoihin
- S. 31 Kapiosto-apurahat haettavina

TULEVIA TAPAHTUMIA:

KOPIOSTO-apurahat

haettavina 1.2.–28.2.2018

Lue lisää s. 31.

Käännöskirjallisuuden Agricola- ja Hollo-palkintojen kärkiehdokkaat

julkistetaan Kallion kirjastossa

(Viides linja 11, Helsinki)

21.3. klo 16.00

Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton sääntömääräinen kevätkokous

Tampereella 24.3. klo 14.00.

Lue lisää s. 32.

Käännöskirjallisuuden Agricola- ja Hollo-palkintojen jako

SKS:n juhlasalissa

(Hallituskatu 1, Helsinki)

6.4.

Seuraava Kääntäjä ilmestyy 16.5.

Aineistopäivä 9.4.

XVI Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumi

Turun yliopisto

13.–14.4. Lue lisää s. 5.

SLAM! Pohjoismaisten kääntäjä- ja tulkkijärjestöjen konferenssi

Kööpenhaminassa 15.9.2018

Kaikki tapahtumamme ja koulutuksemme löydät tapahtumakalenteristamme – tule mukaan toimintaan!

www.skttl.fi/tapahtumakalenteri

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto (SKTL) on vuonna 1955 perustettu kääntäjien ja tulkkien aatteellinen etujärjestö. Liiton tavoitteena on mm. edistää laatua ja ammattimaisuutta kääntämisen ja tulkkauksen alalla.
Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto
www.skttl.fi

Jäsen, oletan muistanut päivittää yhteystietosi?

Muistathan tarkistaa, että yhteystietosi ovat ajan tasalla, jotta tavoitamme sinut myös tänä vuonna! Osoitetietojen päivittäminen on tärkeää, jotta Kääntäjä-lehtemme tavoittaa lukijakuntansa. Ilmoita meille myös uusi sähköpostiosoitteesi, jottet jää ilman uudistunutta jäsenkirjettämme!

Haku Särön Oder-residenssiin Frankfurt Oderiin

Hakuaika päättyy 28.2.2018.

Haettavana on kahden viikon jakso loppuvuodesta 22.12.2018–5.1.2019. Kaikki Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton jäsenet jaostosta riippumatta voivat hakea SKTL:n yhteistyökumppanin Särö ry:n Oder-residenssiin. Residenssi on tarkoitettu ensisijaisesti työskentelyyn, joten edellytämme kaikilta hakijoilta työsuunnitelmaa.

Lue lisää:
www.sktl.fi/liitto/residenssit/saron-oder-residenssi

**Markkinoi osaamistasi
hakupalvelussamme!**

Ilmoita yhteystietosi sekä kääntämäsi ja/tai tulkkaamasi kieliparit ja erikoisalut hakupalveuumme (www.sktl.fi/hakupalvelu), jotta sopivaa asiantuntijaa etsivät toimeksiantajat tavoittavat sinut!

Muuttuneet yhteystietosi voit ilmoittaa kirjautumalla jäsensivuille omilla tunnuksillasi tai olemalla yhteydessä toimistoomme: jasenasiat@sktl.fi.

XVI KÄÄNTÄMISEN JA TULKKAUKSEN TUTKIMUKSEN SYMPOSIUMI

**KäTu2018: Kääntämisen hinta
Turun yliopisto 13.–14.4.2018**

Mitä kääntämisestä ja tulkkauksesta nykypäivänä maksetaan ja kuka maksaa?
Mitä kääntäminen maksoi tuhat, sata tai viisikymmentä vuotta sitten? Onko raha ainoa hinnan mittari?
Miten käänösalan jatkuva muutos heijastuu kääntäjien hyvinvointiin? Miten kilpailutus vaikuttaa kääntämisen ja tulkkauksen laatuun? Milloin kääntämisestä on enemmän haittaa kuin hyötyä?
Voiko käänöstutkimuksella olla kielteisiä vaikutuksia?

Näihin ja muihin muihin kysymyksiin etsitään vastauksia XVI KäTu-symposiumissa. Toinen kiertokirje on luettavissa symposiumin verkkosivuilla osoitteessa <http://katu-symposiumi.com/xvi/>.

Ilmoittautuminen alkaa 7.2.2018 ja päättyy 30.3.2018.

Symposiumin yhteydessä järjestetään 12.4.2018 myös Langnetin koulutustapahtuma ”Tutkijoiden artikkelisenssit”, jonne ovat jatko-opiskelijoiden lisäksi tervetulleita myös muut tutkijat!

Tervetuloa Turkuun!

”Eihän kukaan pysty täyttämään kaikkia näitä vaatimuksia!”

Otsikon kommentti kuultiin yleisön joukosta työryhmän esitellessä asioimistulkin ammattisäännösten päivitettyä versiota keväällä 2013. Pari vuotta aiemmin kirjallisuuden kääntäjien eurooppalainen kattojärjestö CEATL oli laatinut ”heksalogin”, kuuden kohdan listan alan hyvistä käytännöistä, joka myös suomennettiin. Viime vuonna Kääntäjä-lehdessä kerrottiin norjalaisten av-kääntäjien ja heidän sidosryhmiensä yhdessä laatimasta laatukriteeristöstä, jota voidaan pitää ohjenuorana ammattimaiselle av-kääntämiselle. Usein kysellään hyvän kääntämistavan perään, koska kaivataan ohjeita, joiden avulla asiakkaille voidaan selvittää ammattilaisten ja harrastelijoiden välinen ero. Ammattimaista toimintaa halutaan siis kuvata, mutta piilekö siinä elitismin ja epärealistisuuden vaara, kuten alussa lainattu huudahdus antaa ymmärtää?

Ammattilaiset ja heidän yhteisönsä määrittelevät itseään etiikan avulla

Kautta aikain ammattilaiset ovat pyrkineet erottautumaan harrastelijoista. Tarve liittyy paitsi ammattikunnan arvostukseen myös asiakaskunnan oikeusturvan ja muun turvallisuuden takaamiseen sekä taloudellisen riskin rajoittamiseen. Yleinen ja yhteinen käsitys ammattiryhmän vastuista ja rajoituksista on tarpeen yhteiskunnallisena pelisääntönä, toimittaessa yhdessä muiden ammattilaisten kanssa ja yleisöä palveltaessa. Niinpä lähes kaikilla asiantuntija-ammateilla on oma ammattieettinen koodistonsa, aina lääkäreistä, hoitajista ja asianajajista kiinteistövälittäjiin ja tilastoammattilaisiin.

Tieteen termipankki määrittelee etiikan filosofian osaluokaksi, joka tutkii moraalialia ja hyvää elämää. Termin seliteosa jatkaa: ”Etiikassa tutkitaan hyvää, pahaa, oikeaa, väärää, moraalisen toiminnan perusteita. --- Termi ’moraalinen’ juontuu latinan sanasta *moralis*, jonka perustana on tottumusta tai tapaa tarkoittava sana *mos* (mon. *mores*). Tämän etymologian mukaan moraalit tarkoittaa totutun ja hyvänä pidetyn tavan mukaista toimintaa.”

Yleinen ja yhteinen käsitys ammattiryhmän vastuista ja rajoituksista on tarpeen yhteiskunnallisena pelisääntönä, toimittaessa yhdessä muiden ammattilaisten kanssa ja yleisöä palveltaessa.

Yhteiskuntafilosofiaan ja etiikkaan erikoistunut emeritusprofessori **Timo Airaksinen** on todennut toimittamassaan teoksessa Ammattien ja ansaitsemisen etiikka: ”--- etiikka on luonteeltaan yritys perustella valintoja ja toimintaa niin, että *systemaattisesti päädytään parhaisiin mahdollisiin tuloksiin.*” Varmaankin kaikki ammattilaisiksi itsensä luokittelevat tunnustavat pyrkimyksensä tehdä hyvää työtä. Ammattilaisen toimintaa ohjaavat normit ja arvot, joiden perusteella hän tekee valintoja tehtäviensä eri vaiheissa. Normit ja arvot voidaan kiteyttää eettisiksi ohjeiksi, joilla ammattilaiset määrittelevät itseään ja kuulumistaan vertaistensa ryhmään, ja joiden noudattamista uusilta ammattiin pyrkiviltä edellytetään.

Vahvimmat eettiset koodistot on kirjattu lakiin. Virkamiehen vastuita ja velvollisuuksia kuvataan esim. hallintolaissa ja hallintolainkäyttölaissa, jotka luovat virkamiehen eettiselle toiminnalle puitteet. Sellaisissa ammateissa ja tehtävissä, joissa ei ole kirjoitettua eettistä koodistoa, voi olla vahvat alan sisäiset vaatimukset toiminnalle. Samaa ammattia harjoittavien yhteinen eettinen näkemys erottaa heidät muista ammateista ja vahvistaa ammatin yhteistä ääntä keskustelussa muiden ammattien ja ryhmien kanssa. Se on myös laadun valvonnan väline: tietyn tapaiseen toimintaan sitoutuminen tuottaa parhaan tavoitellun tuloksen.

Etiikan soveltaminen on pohdintaa ja keskustelua

Kääntäjät ja tulkit, kuten eräiden muidenkin ammattien harjoittajat, joutuvat työssään ottamaan huomioon myös asiakkaittensa etiikan. He palvelevat ikään kuin kah-ta herraa, sekä alkutekstien tuottajaa että käännöksen/tulkkeen vastaanottajaa. Eri toimeksiantajilla saattaa myös olla erilaisia tavoitteita, ja he määrittelevät tekstin käyttötarkoituksen omista eettisistä lähtökohdistaan, joihin kääntäjä tai tulkit joutuu työtä tehdessään sitoutumaan tai ainakin ottamaan kantaa. Lisäksi eräissä kääntämisen ammateissa on kiistaton taiteellinen ulottuvuus, joka tuo vielä oman lisänsä kääntäjän eettisiin valintoihin.

Onko tässä erilaisten eettisten periaatteiden viidakossa mahdollista suunnistaa? Oliko otsikon huudahdus oikeutettu? Entä jos eettiset periaatteet tai ohjeet on asetettu niin korkealle, että niiden noudattaminen ei ole käytännössä mahdollista?

Eettiset periaatteet edustavat ajattelutapaa, tiettyä arvo-maailmaa. Niiden ei ole tarkoitus antaa suoria vastauksia käytännön pulmiin, vaan osoittaa, miten kyseisen ammatin harjoittajat asennoituvat työhönsä ja asiakkaisiin-sa ja lähestyvät ongelmatilanteita. Eettisiä ohjeita on tarkoitus pystyä noudattamaan myös maailman muuttuessa ympärillä. Niiden realismi tai epärealismisuus punnitaan lopulta siinä, missä määrin niiden pohjalta voidaan tehdä ammatin tavoitteita palvelevia valintoja.

Käännös- ja tulkkausalaalla on eri ammattiryhmille omia eettisiä ohjeistojaan. Nyt SKTL on laatinut myös jäseniään sitovat, yleiset eettiset säännöt. Miksi tarvitaan vielä nämäkin? Onko vaarana, että liitto määrittelee itsensä elitistiseksi ryhmäksi, jonka jäseneksi voi päästä vain tiukan seulan läpi? Puheenjohtaja **Heikki Karjalainen** perustelee järjestön tarvetta eettisille säännöille näin: ”SKTL:n jäsenmäärä on niin suuri ja meillä on niin paljon vaikutusvaltaa kääntäjien yhteisössä, että meillä on jo sen perusteella velvollisuus tuoda julki omat eettiset periaatteemme. Ja kun olemme niin tehneet, meillä on perusteet, joihin voimme pohjata kantamme mahdollisissa kiistakysymyksissä.”

Artikkelissa mainitut käännös- ja tulkkausalan eettiset ohjeistot löytyvät SKTL:n verkkosivuilta ammattilaisen ja asiakkaan Työkalupakista suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

De regler för översättning och tolkning som nämns i artikeln finns på Finlands översättar- och tolkförbunds webbplats.

The aforementioned ethical codes can be found on the Finnish Association of Translators and Interpreters' website.

(www.sktl.fi/kaantaminen_ja_tulkkaus/tyokalupakki-ammattilaiselle-ja-)

Teksti: Kristiina Antinjuutti

Kirjoittaja on liiton toiminnanjohtaja.

Lähteet:

Airaksinen, Timo (toim.) 1992. *Ammattien ja ansaitsemisen etiikka*. Helsinki: Yliopistopaino.

Lybeck, Tuula 2013. *Esitelmä Taïken asiantuntija- ja verkostoitumispäivässä: Hyvän hallinnon periaatteet ja asiantuntijoiden virkamiesvastuu*.

Molander, Anders & Terum, Lars Inge 2008. *Profesjonsstudier*. Oslo: Universitetsforlaget.

Susskind & Susskind 2015. *The Future of Professions*. Oxford University Press.

SKTL:N UUDET JÄSENET

Varsinaiset jäsenet

Forss, Zoila, I, Kerava
Lappi, Kaarina, II, Turku
Rönkkö, Antti, II, Liminka
Suokas, Juho, V, Joensuu
Takala, Ida, I, Hällefors, Ruotsi
Tienvieri, Hanna, II, Pietarsaari
Vierimaa, Teemu, II, Turku
Von Creutlein, Alma, III, Vantaa
Väisänen, Piia, II, Mellilä
Jalal, Jan, IV, Helsinki
Ravio, Riikka, II, Espoo
Reiman, Outi, II, Ruutana
Salovaara, Tommi, II, Turku
Suomalainen, Emma, II ja IV, Helsinki
Vihavainen, Raakel, IV, Helsinki
Vinkki, Pia, II, Parainen
Vähälä, Aretta, III, Helsinki
Öhman, Aino, II, Turku

Koejäsenet

Mattila, Senni, II ja IV, Turku

Opiskelijajäsenet

Hallal, Soltana, IV, Helsinki
Heikkilä, Mika, II, Joensuu
Makkonen, Petrus, II ja IV, Joensuu
Seppänen, Sami, II ja IV, Helsinki
Stubin, Silvana, II, Espoo
Tommila, Maija, II, Helsinki
Uusi-Kerttula, Linda, II, Rauma
Meskanen, Tomi, II, Vantaa
Monireh, Abedi, IV, Espoo
Ranta, Essi, II ja III, Oulu

Uuden jaoston jäsenet

Vierimaa, Minna, II, Nummela

Tervetuloa jäseniksi!

Eettiset säännöt

SKTL:n jäseniä sitovat ammattieettiset säännöt

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto – Finlands översättar- och tolkförbund ry. (jäljempänä SKTL) on hyväksynyt yhdistyksen kokouksessa 25.11.2017 nämä ammattieettiset säännöt, jota yhdistyksen jäsenten on noudatettava käännös- ja tulkkaustoiminnassaan. Liittyessään yhdistykseen jäsen sitoutuu noudattamaan sääntöjä koko jäsenyytensä ajan. Säännöt sitovat myös niitä henkilöitä, jotka jo ovat SKTL:n jäseniä sääntöjen tullessa voimaan.

Säännöillä linjataan kääntäjien ja tulkkien yleiset hyvät ammattieettiset käytännöt, joita SKTL haluaa ylläpitää ja edistää. Säännöillä pyritään lujittamaan SKTL:n jäsenten keskinäistä kollegiaalisuutta sekä vahvistamaan jäsenten, yhdistyksen ja sen edustamien alojen arvostusta ja vaikutusvaltaa työelämässä ja kulttuuritoimijoina, yhteistyöjärjestöissä ja yhteiskunnassa yleisesti.

1. Yleiset ammattieettiset säännöt

SKTL:n jäsenen tulee käännös- ja tulkkausalan ammattia ja liiketoimintaa harjoittaessaan vaalia yhdistyksen edustamien ammattien arvoja siten, että yleinen luottamus ja arvostus niitä kohtaan säilyy ja kasvaa.

SKTL:n jäsenen tulee kunnioittaa ja edistää yhdistyksen tavoitetta olla hyvin toimiva, yhteistyölle ja yhteisille arvoille perustuva organisaatio.

Jäsen ei saa toimia tavalla, joka haittaa SKTL:n tai sen jäsenten etua ja mainetta.

SKTL:n jäsenen on noudatettava näitä eettistä sääntöjä kaikessa ammattitoiminnassaan. Myös tilanteissa, joita säännöt eivät suoraan koske, jäsenen on toimittava SKTL:n edustamien alojen edustajana kunniallisesti, ammattimaisesti ja ammattieettisten sääntöjen periaatteiden mukaisesti.

2. Ammattitaito

SKTL:n jäsenen tulee aktiivisesti ylläpitää ja kehittää monipuolisesti ammattitaitoaan ja työkielensä osaamista sekä seurata oman ammattinsa harjoittamisen kannalta merkityksellisten alojen kehitystä.

Ostaessaan tai välittäessään palveluita muilta kielipalveluiden tarjoajilta SKTL:n jäsenen tulee edellyttää, että näillä on kulloiseenkin tehtävään tarvittava osaaminen ja ettei näiden toiminta ole ristiriidassa näiden sääntöjen kanssa.

3. Ammattimainen toiminta

Ennen kuin SKTL:n jäsen sitoutuu vastaanottamaan

toimeksiannon, hänellä tulee olla riittävät tiedot toimeksiannon vaativuuden ja oman esteellisyytensä arvioimiseksi. Hänen ei tule ottaa vastaan toimeksiantoa, jossa häntä voidaan pitää esteellisenä, tai jos olosuhteet ovat sellaiset, ettei hän pysty hoitamaan sitä ammattimaisesti.

SKTL:n jäsenen ei tule suostua toimeksiantoihin, joiden ehdot tai sisältö ovat ristiriidassa yhdistyksen sääntöjen tai eettisten sääntöjen kanssa eikä hänen myöskään pidä tarjota yhteistyökumppaneilleen tai asiakkailleen ehtoja, jotka eivät ole sovitettavissa yhteen näiden sääntöjen kanssa.

SKTL:n jäsenen tulee varmistua siitä, että yhteistyökumppani, jonka nimen hän ilmoittaa esimerkiksi tarjousta tehdessään tai muussa markkinoinnissaan, on antanut suostumuksensa nimensä käyttöön.

SKTL:n jäsenen on viipymättä ilmoitettava toimeksiantajalle, mikäli ilmenee jotakin sellaista, mikä estää häntä täyttämästä sovittuja toimitusehtoja.

4. Salassapito ja asiakkaan tietojen suojaaminen

SKTL:n jäsenen tulee noudattaa oman toimialansa vaitiolo- ja salassapitovelvollisuutta niin toimeksiannon aikana kuin sen päätyttyäkin. Mikäli hän haluaa käyttää toimeksiantoa myöhemmin referenssinä, asiasta on sovittava toimeksiantajan kanssa.

SKTL:n jäsen ei saa käyttää omaksi edukseen työnsä kautta tietoonsa saamaansa salassa pidettävää tietoa, ellei tieto ole muutoin julkisesti saatavilla. Hän saa käyttää toimeksiantoon liittyvää aineistoa ainoastaan toimeksiannon määrittelemään tarkoitukseen.

SKTL:n jäsenen tulee huolehtia asianmukaisesta tietoturvasta niin, ettei sivullisilla ole pääsyä salassa pidettävään aineistoon. Hän ei myöskään saa siirtää toimeksiantoa toiselle ilman asiakkaan suostumusta, jos asiakas on edellyttänyt jäsenen hoitavan toimeksiannon henkilökohtaisesti.

5. Sääntöjen rikkomisen seuraamukset

SKTL:n jäsen tai kolmas osapuoli voi tehdä näiden ammattieettisten sääntöjen rikkomisesta ilmoituksen SKTL:n hallitukselle. SKTL:n hallitus päättää joko huomautuksen antamisesta tai jäsenen erottamisesta yhdistyksen sääntöjen 7 §:n nojalla.

6. Sääntöjen muuttaminen

SKTL:n jäseniä sitovia ammattieettisiä sääntöjä voidaan muuttaa yhdistyksen kokouksen päätöksellä.

1. Kuka ja mikä olet?

Anna-Tuulikki Beckers, 34-vuotias 3. vuoden käännöstieteiden opiskelija, ravintola-alan konkari ja uudelleen-koulututtajia. Olen toista vuotta SKTL:n opiskelijajäsenenä ja syksystä lähtien Tampereen paikallisosaston toimikunnassa.

2. Missä asut?

Asun Tampereella, Kalevassa, yhdessä neljän käärmeen kanssa. Tämä on ensimmäinen oma kotini, jossa minulla on parveke, ja odotan innolla seuraavaa istutuskautta.

3. Mitä kieliä opiskelet?

Tällä hetkellä opiskelen englantia ja saksaa.

Englanti on jostain syystä aina tuntunut minulle ominaiselta, ja se on isoin kieli-ihastukseni. Minua harmittaa, että saksan kielen taitoni ovat pahasti ruosteessa, koska en ole käyttänyt kieltä juuri ollenkaan lukiosta päästyäni, ja toivon, että saisin siitä vielä hiottua itselleni työkielen.

4. Kuunteletko musiikkia, kun teet käännöksiä? Jos kuuntelet, millaista?

Kuuntelen musiikkia lähes aina työskennellessäni. Opiskelu- ja työskentelymusiikkini on klassista ja useimmiten barokkia, mutta kokatessani kuuntelen myös esimerkiksi jazzia, bluesia ja kasaria, riippuen ruuanlaiton vaikeusasteesta.

5. Mikä on inhokkitermisi?

Vaikea kysymys... Pohdin tätä pitkään ja tulin siihen tulokseen, ettei minulla vielä ole kääntämiseen liittyviä inhokkitermejä. Opintoihin liittyen mainittakoon hieman negatiivisia assosiaatioita saanut "oppimispäiväkirja" ja diabeetikkona "hoitoväsymys".

6. Millaisissa vaatteissa käännät mieluiten?

Joogatrikoissa ja urheiluhupparissa tai yöpaidassa ja aamutakissa. Olen usein visualisoinut itseni sellaiseen työhön, jossa pukeudutaan jakkupukuihin ja korkkareihin, mutta todellisuudessa taidan olla liian mukavuudenhaluinen oikeasti nauttiakseni sellaisesta.

7. Minkä muruja löytyy eniten näppiksesi raoista?

Yhden läppärin olen pilannut punaviinillä, mutta (tästä viisastuneena???) näppikseni raoista löytyy nykyään lähinnä suklaata. Jos olen hyvässä työvauhdissa, en pysty syömään samalla. Multitasking ei ole alkuunkaan minun juttuni.

8. Mistä käännoistyö on jäänyt erityisesti mieleesi?

Tähänastisista opiskeluun liittyvistä käännoistehtävistä erityisen mielenkiintoisia ja kivalla tavalla haasteellisia ovat olleet *Fingerporien* paljolti kuvaan nojaavan huumorin ja **Rosa**

Liksomin novelleissa esiintyvän stadin slangin englanniksi kääntäminen.

9. Menetätkö joskus yönesi käännoistehtävän takia? Tai tulevatko käännoiset uniisi?

Yönien menetys ja unet opettajista sekä myöhästyneistä tehtävänpalautuksista kuuluvat varmaankin jokaisen yliopisto-opiskelijan arkeen.

Minulla on vielä paha tapa viivytellä tehtävien aloittamista, joten viimeistelyt ovat monesti venyneet yön pikkutunneille saakka. Tästä tavasta eroon pääseminen tuntuu yllättävän työläältä ja pitkältä prosessilta.

10. Minkä äidinkielenopettajasi / pääkieleesi opettajan opetuksen muistat? Mikä on syöpynt tulikirjaimin sieluusi?

Huvittavaa kyllä, kielten opeista parhaiten on mieleeni painunut yläasteaikainen luettelo saksan kielen akkusatiivi- ja datiiviprepositioista. Siitä on tullut melkein kuin jonkinlainen mantra ja sen osaan varmasti täydessä unessakin. Onnekseni minulla on ollut erinomaisia kielten opettajia, ihan kotoa ja ala-asteelta saakka, kiitokset heille kaikista opeista ja innostuksen tartuttamisesta!

11. Miksi valitsit itsestäsi juuri tämän valokuvan nähtäväksemme?

Valitsin tämän kuvan, koska siinä yhdistyvät kaksi lempipuuhaani: matkustelu ja kalastus. Kuvassa on tähänastisista saaliistani ehdottomasti kaunein, ensimmäisellä Thaimaan reissulla napattu sinihampainen long tom eli nokkakala.

Kirjallisuuden kääntäjien jaoston uuden puheenjohtajan esittely

I jaoston puheenjohtajana aloitti vuodenvaihteessa **Taina Helkamo**

© Maarit Laitinen

Olen 43-vuotias Helsingissä asuva suomentaja, kahden teinin äiti ja kahden kissan ruoka-automaatti ja maakuualusta. Opiskelin aikoinani Helsingin yliopistossa ja valmistuin pääaineenani ranskalainen filologia. Suomennan kirjallisuutta ranskasta, espanjasta, englannista ja olen ollut päätoiminen suomentaja vuodesta 2005.

Minua ovat aina kiehtoneet vieraat kielet. Kun valloittaa kielen, valloittaa uuden maailman. Vasta yliopistossa kuitenkin tajusin, että haluan kääntää kirjallisuutta. Rakastin kääntämistä, ennen kaikkea kirjallisten tekstien suomentamista, missä sain fiilistellä sävyillä ja tavoitella oikeaa tyyliä ja tunnelmaa ja käyttää hyväkseni oman äidinkieleni rikkautta. Huomasin olevani siinä suhteessa keskimääräistä ”friikimpi”: kun opettaja ja muut olisivat halunneet päästä jo eteenpäin, minä juminin jonkin pisteen paikassa tai jossakin sanajärjestyksessä, joka muutti minusta tekstin sävyä tai painotti ajatusta väärin. Olin varmasti todella rasittava. Ja tajusin sen jo silloin. Siitä tajusin, että tämä on minun juttuni.

Kaikille kääntäjille yhteisiä tulevaisuuden haasteita ovat taatusti yhä korostuva tehokkuuden vaatimus, konekääntämisen tuleminen ja sen onnistunut integroiminen kääntäjien työhön sekä yksin työtä tekevän suomentajan/käännösalan yrittäjän jaksaminen ja laadun säilyminen kaiken tämän keskellä. Kirjallisuuden suhteen minua huolettaa myös kustantamojen ohjelmien painottuminen kovin korostetusti anglosaksiseen ja skandinaaviseen kirjallisuuteen muiden kielialueiden kustannuksella. Tässä on minusta tapahtunut selvä muutos niidenkin reilun kymmenen vuoden aikana, jotka minä olen ollut alalla. Sen taustalla taas lienee huoli myynnistä eli kirjan ja lukijan kohtaamisesta ja se onkin sitten monimutkainen kysymys, jota kaikkien kirjallisuusalan tekijöiden on mietittävä. Lopulta olemme kuitenkin samassa veneessä ja tarvitsemme toisiamme.

Toisaalta olen iloinen siitä, että alalle on ilmaantunut lukuisia pieniä kustantamoja, joista osa on tarttunut haasteeseen ja ottanut rohkeasti julkaistavakseen kulttuurillisesti monipuolisempia ja myös

vanhempia, suomentamatta jääneitä hienoja teoksia. Menestystä heille!

SKTL merkitsee minulle ensisijaisesti yhteisöllisyyttä, mutta myös kehittymistä ammatillisena erilaisten koulutusten, ajatuksia herättävien luentojen ja ihan vain kollegojen kanssa keskustelun myötä: jonkinlaista yhteisrintamaa ja kotipesää, jossa tuemme toisiamme ja jaamme osaamistamme ja olemme siten vahvempia ja jaksavampia niin henkisesti kuin ihan konkreettisesti-kin, ja kykenemme kenties myös siihen, miten ja millaisena ammattikuntamme ulkopuolisille näyttäytyy. Vai näyttäytykö ollenkaan. Kääntäminen kun on aika näkymätöntä työtä.

Puheenjohtajakaudellani haluan madaltaa nuorten suomentajien kynnystä osallistua aktiivisesti toimintaan. Uskon että kokeneempien kollegojen tietämys, kokemus ja neuvot ovat erityisen tärkeää kuultavaa etenkin uran alkuvaiheessa. On myös kokeneempien tekijöiden oma etu jakaa tietämystään nuorille: on koko ammattikunnan etu, että he ovat alusta asti selvillä muun muassa käännössopimusneuvotteluissa mielessä pidettävissä asioista ja omista oikeuksistaan ja kokevat olevansa osa yhteisöä, mitä tähän epävarmaan ammattiin sitoutuessa varmasti kaipaa. Vertaistuki on todella tärkeää yksinäisen työn

tekijöille. Yhtä lailla minua kiinnostaisi tavoittaa nuoria tulevaisuuden lukijoita – ja suomentajia – ehkä jotain yhteistyötä voisi viritellä vaikka koulujen kanssa.

Suunnitelmani eivät ole vielä kovin konkreettisia, ja en hän minä ole tämä jaosto, olen vain se joka antaa tällä kertaa nimensä ja naamansa puheenjohtajan tittelille ja vastaa tietyistä käytännön järjestelyistä, ideoinnista ja delegoinnista, mutta yhdessä tätä tehdään. Yritän kuunnella ja vastata lähinnä siitä, että kynnys tulla tapahtumiin ja koulutuksiin olisi mahdollisimman matala eikä järjestötoiminta tuntuisi miltei sisäpiirin touhulta. Olen avoin uusille ideoille ja ihmisille, ja mietin kovasti itsekin, millä tavalla toimintaamme voisi uudistaa, samalla kun huolehdimme hienoista perinteistämme.

Tulkaa jaostolaiset mukaan ja olkaa rohkeasti yhteydessä. Kertokaa mitä toivoisitte. Minä ja toimikunta yritämme parhaamme mukaan hoitaa käytännön asioita, mutta aktiivisille tekijöille, osallistujille ja myös uusille ideoille on aina tilaa. Lupaen suhtautua toiveisiin ja ehdotuksiin avoimin mielin: jaosto olemme me kaikki yhdessä!

Kirjallisuuden kääntäjien puheenjohtajan tavoittaa sähköpostiosoitteesta kirjallisuudenkaantajat@sktl.fi.

Aarresaari

IBBY Finland jakaa keväällä 2018 ensimmäisen kerran Aarresaari-palkinnon.

Joka toinen vuosi jaettava palkinto myönnetään kääntäjälle korkeatasoisesta lasten- tai nuortenkirjan käännöstyöstä. Palkittava käännös voi olla lasten- tai nuortenromaani, kuvatai satukirja, runoteos tai näitä kirjallisuudenlajeja yhdistelevä teos, joka edustaa omaa kirjallisuudenlajiaan ansiokkaasti ja laajentaa kulttuurien tuntemusta. Jos teos on kuvitettu, palkittava käännös huomioi kuvituksen ja sopii luontevasti sen rinnalle.

Ehdokkaat valitaan vuosina 2016 ja 2017 Suomessa ilmestyneiden, suomeksi tai ruotsiksi käännettyjen lasten- ja nuortenkirjojen joukosta. Palkintosumman lahjoittaa Suomen kääntäjien ja tulkkiin liitto SKTL.

Käännöskirjapalkinto Aarresaari on tärkeä lisä kotimaisten lasten- ja nuortenkirjapalkintojen joukossa. Kääntäjien arvokas työ ansaitsee oman palkinnon.

Käyttäjakeskeinen kääntäminen varmistaa käännöksen käytettävyyden

Kolme suomalaista yliopisto-opettajaa kehittivät uuden teorian ja mallin nimeltä käyttäjakeskeinen kääntäminen, kirjoittivat aiheesta oppikirjan sekä suomeksi että laajempaan englanniksi, ja käyvät nyt puhumassa aiheesta ulkomaita myöten. Lähtökohta on koulutuspainotteinen, mutta kyseessä on ennen kaikkea keinovalikoima käyttäjän tehokkaampaan huomioimiseen käännösprosessin aikana.

Aluksi kirjasta suunniteltiin artikkelikokoelmaa, jolla oli useita kirjoittajia. Yksi toisensa jälkeen kirjoittajat vähenivät, kunnes jäljellä olivat enää **Kaisa Koskinen** Itä-Suomen yliopistosta sekä **Tytti Suojanen** ja **Tiina Tuominen** Tampereen yliopistosta. Kirjan juuret ovat muutenkin vahvasti Tampereella.

Tampereen yliopiston käännöstieteen koulutuksessa vuonna 2008 toteutetussa laajassa uudistusprosessissa yhdeksi opetustarjonnan uudeksi näkökulmaksi valikoitui käytettävyytutkimus, joka saman yksikön teknisen viestinnän opiskelijoille olikin jo tuttu. Syntyi kurssi, jossa huomion kohteena olivat rajapinnat käytettävyytutkimuksen ja käännöstieteen välillä. Se pidettiin ensimmäistä kertaa vuonna 2009. Käytettävyytutkimusta käännöstieteen näkökulmasta käsittelevää oppikirjaa ei vielä ollut, joten sellainen päätettiin tehdä. Kirjan kirjoitusprosessi alkoi vuonna 2010, kun kurssi järjestettiin toista kertaa. ”Kursista se lähti. Opiskelijat meillä olivat ensimmäisenä mielessä, se mitä he tarvitsevat ja mitä sellaista osaamista me voimme tarjota, jonka opiskelijat voivat viedä mukanaan työelämään”, Koskinen muistelee.

Kirjoitusprosessin edetessä aihe alkoi saada mallin muotoa, pois yksittäisistä käytettävyyteen liittyvistä näkökulmista. Kirja oli jo melkein kasassa, mutta kaipasi vielä jotakin, mikä pitää sen koossa. Silloin Suojanen sai idean. Käytettävyytutkimuksen puolella puhutaan käyttäjakeskeisestä suunnittelusta eli UCD:stä (User-Centered Design). Miksei käännöstieteen puolella voisi puhua käyttäjakeskeisestä kääntämisestä, eli UCT:stä (User-Centered Translation). ”Menin kirjoittajatiimin kokoukseen ja ajattelin, että Tiina ja Kaisa nauravat minut sieltä pihalle, mutta he olivatkin, että tähän on aika hyvä juttu”, Suojanen muistelee.

Vuonna 2012 ilmestyi teos *Käyttäjakeskeinen kääntäminen*. Vuonna 2015 julkaistiin saman kirjoittajatiimin *User-Centered Translation*, englanninkielinen teos aiheesta. Se ei ole käännös suomenkielisestä teoksesta, vaan aihetta on viety pidemmälle ja täydennetty esimerkiksi kulttuurisella käytettävyydellä ja laajemmalla liiketoimintanäkökulmalla. ”Olemme englanninkieliseen kirjaan kirjoittaneet enemmän auki siitä, mitä uskomme tällä kaikella olevan annettavaa työelämässä”, Koskinen kertoo.

Kirja on kaikissa suomalaisissa kääntäjäkoulutusta tarjoavissa yliopistoissa opetusohjelmassa ja sen ajatukset ovat lähteneet leviämään myös kansainvälisesti. Kirjoittajat ovat muun muassa käyneet kouluttamassa EU-kääntäjiä ja kertomassa aiheesta brittiyliopistoille. Käännöstieteen kansainväliseltä yhteisöltä satelee kirjoituspyyntöjä.

Yhteinen kieli

Monet käyttäjakeskeisen kääntämisen menetelmät, kuten ääneenajattelu ja katseenseuranta, ovat jo käännöstutkimuksen parista tuttuja, ja monille teknisten tekstien kääntäjille käytettävyytutkimus on jo tuttua. Yhteys esimerkiksi kaunokirjallisuuden kääntämiseen ei ole niin selvä, mutta kyse on lopulta vain toisenlaista käytettävyydestä. ”Se perusidea, että jokin lukijakunta on hyvä pitää mielessä, ei ole tekstilajisidonnainen, täytyy vain hyväksyä kunkin tekstilajin erityisvaatimukset. Käyttäjakeskeisen kääntämisen menetelmät ovat tapoja varmistaa, että lukijoille tehtiin heille sopiva käännös”, Koskinen selventää.

Käytettävyyden mittarit tarjoavat vaihtoehtoisen perustan laadun arvioinnille. Virheanalyysin ja pistokokeiden sijaan voidaankin tehdä käytettävyyttestaus. Perinteisesti laadunvarmistus tehdään valmiille tuotteelle, jolloin muokkaukset voivat olla kalliita ja palautusajat vaarantua. Käytettävyytmenetelmiä käytetään iteratiivisesti läpi prosessin, mikä tekee menetelmästä ketterämmän.

Käyttäjakeskeinen kääntäminen tarjoaa yhteisen kielen asiakkaalle ja käännösalan ammattilaiselle ja sujuvoittaa asiakasrajapintaa. Sen sanasto on monille tutumpaa kuin esimerkiksi ekvivalens-

Käyttäjakeskeinen kääntäminen on käytettävyytutkimuksen menetelmiin perustuva malli, joka tarjoaa työkaluja ja menetelmiä käyttäjän huomioimiseen käännösprosessin aikana. Työkaluja ovat esimerkiksi todellisia käyttäjäryhmiä edustavat käyttäjäpersoonat ja heuristinen arviointi, jossa arvioidaan käännöksen käytettävyyttä noudattaen erilaisia käytettävyytperiaatteita tai ohjeistus- eli heuristiikkalistoja. Tietoa käyttäjästä kerätään eri menetelmin läpi käännösprosessin, ja saadun informaation avulla luodaan käytettäviä käännöksiä.

Tytti Suojanen (oik.) ja Kaisa Koskinen uskovat, että heidän yhdessä Tiina Tuomisen kanssa kehittämänsä käyttäjäkeskeisen kääntämisen malli voi antaa kilpailuetua tiukan kilpailun käännosmarkkinoilla. Kuva: Maarit Laitinen

sit ja muut käännöstieteen käsitteet. Käyttäjäkeskeinen kääntäminen voi myös auttaa tyytymätöntä asiakasta verbalisoimaan, mikä kohta käännöksessä ei miellytä. Asiakkaalle voi esimerkiksi heuristisen arvioinnin avulla osoittaa, mihin käännösratkaisut perustuvat. ”Sen sijaan että sanoo, että on vähän miettinyt, kenelle tämä menee, voikin sanoa, että minulla on tällaiset menetelmät käytössä, ja perustella asian ihan eri tavalla”, Suojanen kuvaa.

On kyettävä tarjoamaan lisäarvoa asiakkaille pysyäkseen alan tiukassa kilpailussa mukana. Käyttäjäkeskeisen kääntämisen työkalupakista voi poimia ne menetelmät, jotka tuntuvat oman liiketoimintamallin puitteissa järkeviltä. Koskinen rohkaiseekin kääntäjiä erottautumaan. ”Kääntäjien ammattikunta on menossa freesiin suuntaan. Nuoret tuovat draivia ammattikentälle, mutta vielä olisi

vara ottaa rohkeammin omannäköistä etunojaa. Käännösmaailmaan mahtuu niin monen näköisiä ja kokoisia toimijoita. Ei kannata seurata vain yhtä muotia”, Koskinen vinkkaa.

Kolmikön yhteistyö jatkuu. ”Tämä on ollut älyttömän kiva tiimi. Sen takia olemme näitä kirjoja tehneetkin kaksi ja jatkamme varmaan edelleen. Koko ajanhan meillä on jotakin työn alla”, Koskinen hymyilee.

Teksti: Suvi Seikkula

Kirjoittaja on Käännösalan asiantuntijat KAJ ry:n puheenjohtaja ja käännösalaan erikoistunut freelance-toimittaja.

User-Centered Translation (UCT) is a model based on tested usability research methods. It offers practical tools and methods for a more user-centered approach to translation. The tools include, for example, mental models of the users and heuristic evaluation. Information about the users is gathered iteratively throughout the translation process, and this information is used to make more usable translations. UCT was created by **Kaisa Koskinen, Tytti Suojanen** and **Tiina Tuominen** from the University of Tampere. They have written a textbook on the subject, called User-Centered Translation. The book also gives translators a set of tools which help take users better into account during the translation process and provide a competitive edge on the translation market through added value to the customer. The model also gives the translator and the client a common language, as it is possible to use the concepts of usability research, which are widely used in several industries, instead of the concepts of translation theory, which are specific to the field of translation.

Nummisuutarien jalanjäljissä Valtionpalkinto on tasavertainen tunnustus

Smolna, valtioneuvoston juhlahuoneisto. © Sakari Piippo/VNK

”Valtionpalkinnon yksi tavoite on lisätä kääntäjän ammatin arvostusta, mutta samalla se saattaa herättää kiinnostusta myös uusien kääntäjien keskuudessa”, kertoo **Merja Aho**, joka toimii koordinaattorina suomalaisen kirjallisuuden vientikeskuksessa FILI:ssä. Valtionpalkintoja alettiin jakaa kääntäjille 1969, ja ensimmäinen Valtion ulkomainen kääntäjäpalkinto myönnettiin 1974.

Kirjallisuuden ja kääntäjien valtionpalkintoa edelsi Valtion kirjallisuuspalkinto, joka jaettiin ensimmäisen kerran vuonna 1865. Tuolloin senaatti palkitsi ylioppilas **Aleksis Kiven** komediasta *Nummisuutarit*, joka päihitti itsensä **Johan Ludvig Runebergin** tragedian

”Kääntäjät ovat yksi tärkeä lenkki, jotta suomalaista kirjallisuutta voidaan ylipäätään viedä ja jotta se löytää uusia lukijoita myös maailmalta.”

- FILIn koordinaattori Merja Aho

Kungarne på Salamis. Palkintosumma oli 2 500 markkaa (Rahamuseon rahanarvolaskurin mukaan nykyrahassa 10 310 euroa). Valinnasta virisi runsaasti polemiikkia jo ennen lautakunnan päätöstä. Kaikkia ei miellyttänyt Nummisuutarien Eskon riemu ensihumalan ihanuudesta: ”Minä siivet selkääni saan ja pyllyyni pitkän pyrstön, ja kohoon korkeuksiin ylös.”

Seuraava palkinto jaettiin vasta 1891, ja vuodesta 1919 valtionpalkinnoista on päättänyt senaatin sijasta opetusministeriön (vuodesta 2010 opetus- ja kulttuuriministeriö) alaisuudessa toimiva valtion kirjallisuustoimisto.

mikunta. Valtion kirjallisuuspalkinto myönnettiin pitkään vain kirjailijoille edellisenä vuonna ilmestyneestä teoksesta.

Kääntäjille ryhdyttiin myöntämään valtionpalkintoja vasta 1960-luvun lopulla, jolloin huomionsoituksen saivat muiden muassa **Esa Adrian** ja **Pentti Saaritsa**. Palkintoja myönnettiin kirjailijoille ja kääntäjille jopa parisenkymmentä vuosittain. Palkintosumma oli tuolloin nykyistä huomattavasti pienempi.

”Alkuun summa taisi olla tonni tai pari, ja se oli marka-aikaa”, muistelee **Oili Suominen**, joka on saanut valtionpalkinnon neljästi (1976, 1980, 1988 ja 2003). ”Minua varsinkin nuo ensimmäiset palkinnot säväyttivät. Ne loivat uskoa siihen, että suomentaminen on minun lajini. Reippaampi rahallinen tuki on nykymallisessa palkinnossa merkittävä, eihän vaativaa proosaa suomentamalla tule toimeen ilman apurahoja ja palkintoja.”

Myös suomalaisen kirjallisuuden vientiä alettiin pian kannustaa. 1974 tunnustuspalkinnon sai **Manfred Peter Hein** suomenkielisen kirjallisuuden ansiokkaasta saksantamisesta. Nykyisin Valtion ulkomaisen kääntäjäpalkinnon saajasta tekee ministeriölle esityksen FILIn neuvottelukunta, jonka nimittää Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Neuvottelukunta koostuu kirjallisuuden alan asiantuntijoista.

”Kääntäjät ovat yksi tärkeä lenkki, jotta suomalaista kirjallisuutta voidaan ylipäättään viedä ja jotta se löytää uusia lukijoita myös maailmalta”, sanoo FILIn koordinaattori Merja Aho. Valtion ulkomaisen kääntäjäpalkinnon arvo oli viime vuonna 15 000 euroa.

Muita valtionpalkintoja jaetaan vuosittain taiteenharjoittajille tai työryhmille ansiokkaasta työstä tai suorituksesta tai pitkäaikaisesta työskentelystä kyseisen taiteenalan hyväksi. Osansa ovat saaneet niin arkkitehdit, tanssijat, orkesterit kuin leikki-ikäisetkin.

Lastenkulttuurin valtionpalkinto myönnettiin vuonna 2007 **Jaana Kapari-Jatalle**, jonka ”kekseliäät suomenokset ovat houkutelleet kokonaisen uuden sukupolven kirjojen pariin”. Tunnustus myönnettiin merkittävästä urasta lasten- ja nuortenkirjallisuuden kääntäjänä. ”Erittymisen hienoa on, että lasten ja nuorten kirjojen käännöksistä välitetään. Sieltä ne hyvin kirjoitettua ja suomennettua kirjallisuutta arvostavat lukijat ponnistavat”, sanoo Kapari-Jatta.

Kirjallisuuden ja kääntäjien valtionpalkinnon perusteita selkeytettiin vuonna 1993, mistä lähtien kirjailijoille ja

”Onneksi valtionpalkintojen jakoperusteissa on jo kauan sitten tehty selväksi, että kääntäjä on tekijä – ja taiteilija!”

- Valtion kirjallisuustoimikunnan jäsen
Kristiina Drews

kääntäjille on myönnetty tunnustuksia joko edellisenä vuonna ilmestyneestä teoksesta tai ansiokkaasta urasta. 1990-luvun alussa jaettiin kuitenkin muutaman vuoden ajan ainoastaan Suomi-palkintoja. Palkintosummaa nostettiin tuntuvasti, kun taas palkinnonsaajien määrää supistettiin. Kääntäjien valtionpalkinto oli viime vuonna arvoltaan 14 000 euroa ja se maksettiin veikkausvoittovaroista.

Nykyisin taiteen edistämiskeskuksen kirjallisuustoimikunta päättää paitsi kirjallisuuden valtionpalkinnoista myös valtion taiteilija-apurahoista. 11-henkisen toimikunnan jäsenet nimitetään kaksivuotiskaudeksi. Kääntäjien ainoana edustajana toimikunnassa kaudella 2017–2018 puurtaa **Kristiina Drews**, joka korostaa mielellään tasavertaisuutta:

”Valtionpalkintoa pidetään yhtenä maan arvostetuimmista tunnustuksista taiteentekijöille. Kääntäjille se on erityisen tärkeä, koska palkinnonsaajina kirjallisuuden kääntäjät nostetaan tasavertaisina muiden taiteilijoiden rinnalle. Kääntäjä on tekijä siinä missä kirjailijakin, mutta vielääkään se ei ole itsestään selvää aina eikä kaikille. Valitettavan usein kääntäjän saama tunnustus on tavalla tai toisella vähäisempi tai vähäarvoisempi kuin esimerkiksi kirjailijan. Onneksi valtionpalkintojen jakoperusteissa on jo kauan sitten tehty selväksi, että kääntäjä on tekijä – ja taiteilija!”

Teksti: Tuula Kojo

Kirjoittaja on turkkilaisen ja ruotsalaisen kirjallisuuden suomentaja.

Sebastian Musielak: ”Suomi on tehnyt minusta palkitun kääntäjän.”

Tuottelias suomalaisen kirjallisuuden puolantaja, Sebastian Musielak, sai viime marraskuussa valtion ulkomaisen kääntäjäpalkinnon.

”Astuin virtaan, ja virta vei mukanaan.”

Musielak kertoo olleensa alkujaan kiinnostunut erityisesti suomen kieliopista. Hän opiskeli suomea Poznanin yliopistossa Puolan silloin ainoassa suomen kielen laitoksessa.

Vuonna 1993 hän tuli puoleksi vuodeksi Helsingin yliopiston stipendiaattina keräämään graduaineistoa, ja päätti tutustua uudempaan suomalaiseen kirjallisuuteen.

Eräänä synkkänä ja lumettomana marraskuun iltana Musielak koki suuren oivalluksen: ”Luin loppuun **Esa Sariolan** *Yhtä suurta perhettä* -romaanin ja ihastelin, miten hyvä kirja se oli. Samalla harmittelin, kun kukaan Puolassa ei sitä tunne...” Musielakin sisällä syntyi siinä hetkessä polttava tarve välittää hyvää suomalaista kirjallisuutta puolalaisille, jakaa heidän kanssaan kaikki ihastukset ja liikutukset sekä tärkeät oivallukset. ”Astuin virtaan, ja virta vei mukanaan. Halusin vain tehdä sitä, mikä alusta lähtien tuntui hyvältä ja oikealta.”

Vuonna 2004 haave vihdoin toteutui. Musielakin ensimmäinen suomalaisen kirjan puolannos oli **Leena Lehtolaisen** *Luminainen*. ”En olisi koskaan ottanut tätä tärkeää askelta ilman FILIä, joka yhdisti minut ja Lehtolaisen kirjan ostaneen kustantamon ja maksoi vielä suurimman osan palkkiostani”, hän kiittelee.

Nyt Musielak on kääntänyt kolmisenkymmentä teosta suomesta, muun muassa **Tommi Kinnusta**, **Leena Krohnia**, **Leena Landeria**, **Sofi Oksasta**, **Johanna Sinisaloa**, **Anja Snellmania**, **Petri Tammista** ja **Mika Waltaria**.

Parhaillaan käännettävänä on **Laura Lindstedtin** *Oneiron*. Oneiron on Musielakista niin runsas ja mehevä kirja, että siitä voi ammentaa vaikka mitä. ”Lauran kielenkäyttö on juuri sopivan yliahdettua ja täyteläistä: lukukokemus on riemastuttava, eikä kielen runsaus tee sanomasta toissijaista tai väkisin kirjaan liitettyä.” Vakavasti otettavan ja tärkeän sanomansa ohella kirja on juuri sitä, mitä kirjallisuus Musielakille parhaimmillaan on: upea,

ehtymätön tarinoiden aarreaitta. ”Sellainen kirja kääntyy kuin itsestään, ei siinä tunnu [kääntäjällä] olevan muita haasteita kuin säilyttää kunkin tarinan naisen oma tyyli ja ilmaisutapa sekä koko kirjan ilmapääri ja ilmasto.”

Uran huippuhetki

Musielak toteaa, että ulkomaisen kääntäjäpalkinnon saaminen on hänen kääntäjänuransa huippuhetki. ”Tätä korkeammalle ei kääntäjä voi enää päästä”, hän toteaa ja haluaa kiittää palkinnostaan koko Suomea. ”Suomi on tehnyt minusta palkitun kääntäjän.” Hän on erityisen kiitollinen suomalaisille opettajilleen, **Sirkka Ojanimelle**, **Heljä Nurmelalle** ja **Marja-Leena Miettiselle**.

Musielak muistelee lämmöllä FILIn vuonna 2004 järjestämää kääntäjien työpajaa Krakovassa, jossa puolantajat ja suomentajat tapasivat toisiaan ensimmäistä kertaa. Siellä syntyneet ystävyydet suomentajien **Päivi Paloposken**, **Tapani Kärkkäisen** sekä **Sari Havukaisen** kanssa ovat olleet kestäviä. ”He kaikki ovat auttaneet minua töissäni.”

FILIn henkilökunnasta on myös tullut Musielakille enemmän ystäviä kuin yhteistyökumppaneita. Erityiset kiitokset hän haluaa osoittaa koordinaattori **Merja Aholle** ja suunnittelija **Johanna Pitkäselle**. Vuosien varrella kääntäjää ovat auttaneet paljon myös puolalaiset ystävät, rohkeat kustantajat ja toimittajat kirjallisuusvinkeillään. Pysyvät jäljet kääntäjän sydämeen ovat jättäneet myös tutuiksi tulleet kirjailijat. Hän kiittelee myös ystäväänsä **Timo Lainetta**, joka on toiminut hänelle tietolähteenä ja suomen kielen ongelmien ratkojana. ”Kaikilla heillä on ollut osuutensa tämän palkitun kääntäjän synnyssä.”

Vielä niin paljon työtä edessä

Musielak toteaa olevansa saamastaan tunnustuksesta yhtä aikaa ylpeä ja iloinen, ymmällään ja puulla päähän lyöty. ”Palkinto tuli yllätyksenä, kun tuntuu että on vielä niin paljon työtä edessä.”

Palkintoon kuuluva rahasumma antaa kirjallisuuden kääntäjänä toimimiseen enemmän liikkumavaraa. Musielak kiteyttääkin kääntäjien tärkeimmät haasteet neljään sanaan: taloudellinen ja sosiaalinen turva. ”Ilman kunnollista korvausta tähän hommaan ei saada ketään.”

Sebastian Musielak (vas.) ja SKTL:n puheenjohtaja Heikki Karjalainen kuvattuna viime marraskuussa kääntäjäpalkinnon jakotilaisuudessa Smolnassa.

Kääntäjä ottaa saamaansa palkinnon myös kannustuksena ja osoituksena siitä, etteivät Puolan markkinat ole suomalaisten kiinnostuksen ulkopuolella. ”Vaikka olettekin niin loistavasti viime vuosina onnistuneet viemään omaa kirjallisuuttanne englanninkielisiin maihin”, hän lisää.

Musielak on myös itse toiminut kustantajana. Vanhempaan suomalaiseen kirjallisuuteen erikoistunut Wolny Tor-sähkökirjakustantamo jäi kuitenkin lyhytikäiseksi. Hän kantaa huolta siitä, että kaunokirjallisuuden kääntämisen rooli tai merkitys ajan mittaan pienenee ja tulee yhä marginaalisemmaksi. ”Tässä nykyisessä alati kiihtyvien kierrosten maailmassa suositaan yhä lyhyempiä ja välitömämpiä medioita. Käännöskirjan kahta kielimaailmaa yhdistävä elämäankaari voi toisille olla liian pitkä.”

Tulevaisuudessa Musielak haluaa panostaa uusien kääntäjien mentoroimiseen ja kouluttamiseen. Yksi hänen tulevaisuudensuunnitelmistaan on nuorille aloitteleville kaunokirjallisuuden kääntäjille suunnattu työpaja. ”Sellaista meillä ei tähän asti ole ollut ja tarve on ilmeistä: parhaatkaan suomen kielen laitokset eivät pysty tuottamaan sana- ja menetelmävalmistaa suomalaisen kirjallisuuden kääntäjää.” Kunnianhimoinen hanke alkaa keväällä.

Lopuksi Musielak haluaa vielä lähettää puolalaisten kääntäjien terveiset Kääntäjä-lehden lukijoille. Lehden

hän tutustui viime vuonna kesälomalla vieraillessaan ystävänsä Päivi Paloposken luona. ”Ensinnäkin hienoa ja kaudehdittavaa on se, että teillä ylipäätään on oma lehtenne; se kertoo siitä, että järjestönne on vahvasti juurtunut ja asettunut omille aloilleen. Oma lehti merkitsee parempia mahdollisuuksia vaikuttaa tulkkien ja kääntäjien asioihin yhteiskunnan tasolla. On myös hauskaa, että aiheet vaihtelevat lakipykälästä aina lemmikkikissoihin.”

Kysymykset ja kuva: Maarit Laitinen

Kirjoittaja on liiton tiedottaja.

Kuka?

- Sebastian Musielak, vuonna 1970 syntynyt puolantaja.
- Kirjallisuuden kääntäjä vuodesta 1996.
- Kääntänyt n. 45 kirjaa englannista ja 30 suomesta.
- Kääntänyt laaja-alaisesti klassikkoja ja nykyromaaneja, dekkareita, nuortenkirjallisuutta sekä lyhytproosaa.
- Sai vuoden 2017 valtion ulkomaisen kääntäjäpalkinnon (15 000 €).
- Asuu Puolassa Suchy Lasissa vaimonsa, 12-vuotiaan tyttärensä ja 6-vuotiaan poikansa kanssa.

Sari Karhulahdelle kirjallisuuden valtionpalkinto

Suomentaja Sari Karhulahdelle myönnettiin viime marraskuussa kirjallisuuden valtionpalkinto. Palkintoperusteluissa todettiin, että laaja-alaisesti englanninkielistä kirjallisuutta suomentanut Karhulahti tarttui jo uransa alkuvaiheessa rohkeasti klassikkoon ja teki railakkaan, alkutekstistä kunnioittavan suomennoksen **J. M. Barrien** *Peter Panista* (2002). Karhulahtea kiitettiin myös siitä, että hän on osoittanut viime vuosina muuntautumiskykynsä afrikkalaisen nykykirjallisuuden kääntäjänä. Hän ”siirtyy suvereenisti kielen rekisteristä toiseen ja vie suomalaisen lukijan syvälle kaukasiin kulttuureihin varmoin ottein, niin kuin olisi ikänsä astellut Afrikan maaperällä”.

Sydämelliset onnitellut valtionpalkinnosta vielä keran, Sari. Mitä se merkitsee sinulle?

Yleensä suomentaja saa palautetta vain kustannustoimittajalta, sillä asiantuntevaa käännöskritiikkiä ei arvosteluissa juuri näe. Välillä tuntuu, että käännökset katoavat jonkinlaiseen mustaan aukkoon, ja ainakin minä epäilen jatkuvasti omia kykyjäni: pystynkö, osaan ko, teenkö oikeutta alkutekstille? Aivan odottamatta koitti kuitenkin hieno päivä, jona saatoin tuntea, että olen onnistunut työssäni. Olen onnellinen ja kiitollinen saamastani kunnianosoituksesta, jota minun on vieläkin vaikea uskoa todeksi.

Osa kunniaista kuuluu niille nyt jo suurimmaksi osaksi eläkeikään ehtineille kollegoilleni, jotka ohjasivat ja opastivat omaa ikäluokkaani SKTL:n ykkösjaoston kursseilla. Nämä opettajani ja esikuvani tekivät minusta suomentajan. Eikä unohtaa sovi myöskään kustannustoimittajia, jotka tulevat apuun silloin kun me kääntäjät kompastelemme ja joiden työ jää vielä vähemmälle huomiolle kuin meidän.

Miten sinusta tuli suomentaja?

Kirjat ovat olleet minulle rakkaita pienestä pitäen. Opiskelin englantilaista ja germaanista filologiaa Helsingin yliopistossa niin kirjallisuus- ja kääntämispainotteisesti kuin se siihen aikaan oli mahdollista. Olin muun muassa Kersti Juvan pitämällä suomentamiskurssilla, jolla sain jo jonkinlaisen käsityksen siitä, mitä kaikkea tulevaan ammattiini käytännössä sisältyy. Vuonna 1996 pääsin SKTL:n ykkösjaoston järjestämään Suomalainen lause -seminaariin, joka oli niin hieno kokemus, ettei sen jälkeen tarvinnut enää miettiä, mitä elämällään haluaisi tehdä. Sitten sain ensimmäiset

Sari Karhulahti ja SKTL:n puheenjohtaja Heikki Karjalainen valtionpalkintojen jakotilaisuudessa Smolnassa marraskuussa 2017.

ihka oikeat suomennostyöni: ensin pari tyttökirjaa ja pian **Helen Fieldingin** hauskan *Bridget Jones* -kirjan *Elämäni sinkkuna*, jota en kyllä kykene enää lukemaan punastelematta nolona omien kömmähdysteni takia mutta jonka ansiosta taisin päästä hyvään alkuun uralani. Myös ykkösjaoston Mestarikurssi vuosina 2003–2004 innosti ja opetti aivan valtavasti.

Mitkä ovat sinusta alasi keskeiset haasteet tulevaisuudessa?

Koska kirjallisuuden kääntäjien palkkiot ovat niin pieniä ja toimeentulo niin epävarmaa, vaarana on se, että suomentamisesta tulee läpikulkuammatti, jossa ei jatkossa pysytäkään. Osa kustantamoista työllistää

mieluiten niitä, jotka kääntävät nopeasti ja halvalla, mikä heijastuu väistämättä laatuun. Lisäksi ihmiset käyttävät aikaansa älypuhelimien ja tablettien parissa eivätkä enää lue yhtä paljon kuin ennen, ja kirjoja myydään entistä vähemmän. Haluan uskoa, ettei laadukkaan käännetyn kaunokirjallisuuden julkaisemista milloinkaan lopeteta kokonaan tässä maassa, mutta nähtäväksi jää, miten monta suomentajaa ala jatkossa elättää.

Mitä sinulla on tällä hetkellä työn alla?

Työpöydälläni on tällä hetkellä **Emma Hooperin** *Our Homesick Songs*, kertomus newfoundlandilaisesta kalastajaperheestä suuren muutoksen keskellä. Kirjailija on myös muusikko, ja musiikilla on romaanissa tärkeä osa. Newfoundlandista jäi hienoja muistoja käydessäni siellä vuosia sitten, joten työ tuntuu aivan erityisen läheiseltä.

Olet Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton pitkäaikainen jäsen. Mitä SKTL:n jäsenyys merkitsee sinulle?

Kuten mainitsin, SKTL:n järjestämät kurssit antoivat minulle hyvät eväät suomentajan elämää varten. Kuuluin 2000-luvun alussa kahden kauden ajan liiton hallitukseen, ja ykkösjaoston kokoukset olivat minulle pitkään eräänlainen henkinen koti, tilaisuus tavata kollegoita, jotka pohtivat samoja kysymyksiä ja painivat samojen ongelmien kanssa kuin minäkin. Ilman kokouksissa syntyneitä hyviä ystävyys-suhteita suomentajan yksinäinen työ olisi ollut vielä yksinäisempää. Järjestötoiminta on nyt jäänyt omassa elämässäni taka-alalle, mutta arvostan suuresti niitä, joiden vapaaehtoistyön ansiosta SKTL saa jatkuvasti paljon hyvää aikaan.

Kysymykset ja kuva: Maarit Laitinen

Kirjoittaja on liiton tiedottaja.

Kuka?

- Sari Karhulahti, vuonna 1963 syntynyt suomentaja.
- Kääntänyt englanninkielistä kaunokirjallisuutta vuodesta 1997.
- Juuret Keski-Pohjanmaalla, asuu puolisonsa kanssa Helsingissä.
- Uran alkuvaiheessa uusia suomennoksia lastenkirjajaklassikoista: **J. M. Barrien** *Peter Pan*, **L. M. Alcottin** kaksiosainen *Pikku naisia* (2004, 2005) ja **F. H. Burnettin** *Salainen puutarha* (2006). Burnett-suomennot IBBY:n kunnialistalla vuonna 2008.
- Viime aikoina suomennoksia muun muassa afrikkalaisten nykykirjailijoiden teoksista: nigerilaisen **Chimamanda Ngozi Adichien** *Puolikas keltaista aurinkoa* (2009) ja *Huominen on liian kaukana* (2011), zimbabwelaisen **NoViolet Bulawayon** *Me tarvitaan uudet nimet* (2014) ja ghanalais-yhdysvaltalaisen **Yaa Gyasin** *Matkalla kotiin* (2017).
- Omat suosikit **Evie Wyldin** *Kaikki laulavat linnut* (2016) ja **Han Kangin** *Ihmisen teot* (2018).
- Mikael Agricola -palkintoehdokkaana vuonna 2012 **Adichien** novellikokoelman *Huominen on liian kaukana* suomennoksesta.
- Jarl Hellemann -palkintoehdokkaana vuonna 2015 **Jhumpa Lahirin** romaanin *Tulvaniitty* suomennoksesta.
- Kirjallisuuden valtionpalkinto vuonna 2017.

Sanakirjat -20 % SKTL:n jäsenetuna

Katso kampanjakoodi SKTL:n jäsensivuilta.

SKTL panostaa vuonna 2018 erityisesti opiskelijoihin ja vastavalmistuneisiin

Opiskelijajäsenkyselystä saatiin mielenkiintoisia tuloksia

SKTL lähetti viime vuoden lopulla opiskelijajäsenilleen laajan kyselyn, jossa heitä pyydettiin arvioimaan liiton toimintaa juuri opiskelijoiden näkökulmasta ja kertomaan toiveistaan koulutusten ja muun toiminnan osalta. Samalla tiedusteltiin opiskelijajäsenten halukkuutta itse toimia liiton vapaaehtoisina ja vaikuttaa tätä kautta aktiivisesti liiton toimintaan ja alan kehitykseen. Saimme kyselyyn runsaasti hyviä vastauksia, mikä osoittaa, että opiskelijajäsenet ovat kiinnostuneita liiton toiminnasta.

Työelämätietous ja toisten lopputyöt kiinnostavat opiskelijajäseniä

Tätä kirjoitettaessa kyselyn vastausten analysointi oli vielä kesken, joten tuloksista kerromme tarkemmin seuraavassa lehdessä. Tässä vaiheessa voimme sanoa, että opiskelijajäsenemme ovat erityisen kiinnostuneita osallistumaan tilaisuuksiin, joiden tavoitteena on lisätä työelämätietoutta. Tähän huutoon tulemme varmasti vastaamaan.

Kyselyn perusteella osa opiskelijajäsenistä on halukkaita toimimaan liiton vapaaehtoisina ja erittäin moni vastanneista on kiinnostunut lukemaan opiskelijajäsenten kirjoittamia juttuja Kääntäjä-lehdestä sekä tutustumaan käännös- ja tulkkausalan lopputyöihin. Yhtä paljon ei ollut halukkaita esittelemään omaa lopputyötään tai kirjoittamaan juttuja lehteen, mutta sen verran kiinnostusta ilmeni, että lopputöiden esittelyä on varmasti luvassa.

Opiskelijajäsenet ovat myös innostuneita osallistumaan tapahtumiin ja koulutuksiin, mutta kustannukset rajoittavat heidän osallistumismahdollisuuksiaan. Kyselyvastauksissa toivottiin paljon edullisempia hintoja opiskelijoille, minkä olemmekin jo aikaisemmin pyrkineet ottamaan huomioon koulutustilaisuuksia järjestettäessä. Myös koulutusten sisällöissä otamme opiskelijajäsenten tarpeet huomioon ja pyrimme mahdollisuuksiemme mukaan viemään tapahtumia myös eri opiskelupaikkakunnille.

Helsingin yliopiston kääntämisen opiskelijoiden ainejärjestön, KouKi ry:n, hallituksen jäsenet Ilona Repponen, Iiris Aaltonen, Aino Suoranta, Johannes Jarvisalo ja Matias Tamminen kuvattuna Helsingin yliopiston Kaisa-kirjastossa.

Parempaa tiedotusta toivottiin useissa kyselyvastauksissa, ja yritämmekin nyt parantaa tiedotustamme etenkin kohdistamalla viestimme paremmin. Opiskelijapalsta Kääntäjä-lehdessä ja Kääntäjä+ -verkkójulkaisussa ovat yksi askel kohti parempaa tiedotusta.

Yhteistyötahoja kartoitetaan ja uusia opiskelijatyön muotoja suunnitellaan

Opiskelijajäsenkyselyn lisäksi toimistolla on käynnissä projekti, jonka aikana kartoitamme käänös- ja tulkkausalan oppilaitokset ja niissä toimivat opiskelijajärjestöt tai opiskelijoiden yhdyshenkilöt selvittääksemme esimerkiksi ainejärjestöjen halukkuutta toimia SKTL:n kanssa yhteistyössä. Tähän mennessä yhteistyö opiskelijoiden edustajien kanssa on ollut melko niukkaa, mutta toiveena on, että aktiivisilta opiskelijoilta löytyy halukkuutta yhteisten tempausten ja tilaisuuksien järjestämiseen.

Tarkoituksena on tämän vuoden aikana löytää uusia kanavia tavoittaa etenkin ne kielten opiskelijat, jotka eivät ole kääntämisen tai tulkkauksen opiskelijoita, mutta jotka hyvinkin saattavat työskennellä kääntäjänä tai tulkkina jossakin elämänsä vaiheessa. SKTL:n keskeinen tehtävä on jakaa kääntämisen ja tulkkauksen alaan ja työelämään liittyvää tietoa kaikille, joita se koskee ja kiinnostaa, joten tämän opiskelijaryhmän tavoittaminen on erittäin tärkeää. Kysymys ei siis ole vain uusien opiskelijajäsenten värväämisestä – vaikka uudet jäsenet toki ovat sydämellisesti tervetulleita – vaan liiton yhden perustehtävän toteuttamisesta. Arviomme mukaan juuri ainejärjestöt ovat tässä SKTL:lle arvokkaita yhteistyökumppaneita.

Opiskelijan saattaa olla vaikea hahmottaa, miksi työelämän kehittäminen ja valvominen on tärkeää. Tulevaisuus kääntäjän tai tulkin ammatissa voi näyttää kaukaiselta. Siksi tarvitaan toimintamuotoja, jotka auttavat SKTL:ää luomaan kontaktin opiskelijoihin ja tarjoamaan heille vastauksia juuri opiskeluaikana poltteleviin kysymyksiin. Lisäksi SKTL:n on hyvä tietää, mikä alan opiskelijoiden mieltä askarruttaa.

Opiskelijajäsenet saavat oman palstan Kääntäjä-lehteen

Jo ennen kyselyn alustavia tuloksia olimme lehden toimituksessa suunnitelleet opiskelijapalstan perustamista,

mutta kyselyn perusteella varmistui, että tälle olisi myös lukijoita. Luet nyt Kääntäjä-lehden ensimmäistä opiskelijapalstaa!

Palstan on tarkoitus toimia sekä opiskelijajäsenten oimien kirjoitusten foorumina että juuri opiskelijoita kiinnostavan tiedon sijaintipaikkana lehdessä. Tavoitteena on, että vuoden 2018 toisesta numerosta lähtien tällä paikalla ilmestyisi säännöllisesti opiskelijajäsenten kirjoituksia.

Toiveenamme on, etteivät opiskelijajäsenten kirjoitukset jää vain opiskelijoiden kiinnostuksen kohteiksi, sillä opiskelijoilla on tunnetusti hallussaan alan kuin alan uusin tieteellinen tieto. He myös tarkastelevat alaa uuden tulokkaan tuoreesta näkökulmasta, joten kokeneillakin konkareilla saattaa hyvinkin olla opittavaa aloittelijoilta. Opiskelijapalstasta vastaavana toimittajana toimii vuoden 2018 ajan **Hanna Pippuri**. Jos olet SKTL:n opiskelijajäsen tai alan opiskelija ja sinulla on aihe, josta

haluat itse kirjoittaa tai jota toivoisit käsiteltävän opiskelijapalstalla, laita Hannalle sähköpostia. Opiskelijapalstalla julkaistuista kirjoituksista annetaan palkkioksi kaksi Finnkinon elokuvalippua.

Hanna Pippuri

Kirjoittaja on liiton assistentti.

hanna.pippuri@sktl.fi

Kuvat: Maarit Laitinen

”Opiskelijajäsenet ovat myös innostuneita osallistumaan tapahtumiin ja koulutuksiin, mutta kustannukset rajoittavat heidän osallistumismahdollisuuksiaan.”

Tukea aloitteleville kääntäjille ja tulkeille

Mentorihjelma starttiviivalla

SKTL:n ihka ensimmäinen mentorihjelma on käynnistymässä hyvää vauhtia. 16.1. järjestettiin infotilaisuus, jossa mahdolliset tulevat mentorit ja muutama innokas tuleva aktorikin tutustui liitolle uuteen toimintamuotoon. Mutta tieto ja ajatukset eivät suinkaan kulkeneet vain yhteen suuntaan, vaan kiitos aktiivisen keskustelun, toimistoväki sai tilaisuudessa paljon vinkkejä ohjelman läpiviemiseen parhaalla mahdollisella tavalla.

Aktoriksi haku alkaa pian

Haku mentoriksi on päättynyt tammikuun lopulla ja alustavat mentorivalinnatkin on jo tehty. Haku aktoriksi alkaa 20.2. ja toimistolla odotetaan jännittyneenä sitä hetkeä, kun pääsemme etsimään mentorien ja aktorien joukosta sopivia mentorointipareja.

Aktoriksi voi hakea SKTL:n varsinainen jäsen, joka on hiljattain aloittanut toimimisen kääntäjänä ja/tai tulkkina tai siirtynyt alan sisällä toisenlaisiin töihin ja kokee tarvitsevänsä mentoria. Myös pitkän tauon jälkeen käännöstä tai tulkkaukseen palaava saattaa hyötyä mentoroinnista. Aktoriksi haku on avoinna myös koejäsenille, mutta varsinaiset jäsenet ovat etusijalla valinnassa.

Aktorien valinnan ratkaisee kuitenkin ennen kaikkea oikean mentorin löytäminen. Vaikka hakija olisi kuinka sopiva aktoriksi hyvänsä, emme valitettavasti voi hyväksyä häntä ohjelmaan, ellei meillä ole tarjota hänelle mentoria. Kaikkien, jotka kokevat hyötyvänsä mentoroinnista, kannattaa hakea mukaan mentorihjelmaan; sillä samoin on myös mentoreiden laita: jos mentorille sopivaa aktoria ei löydy, jää hyvä mentori suotta lehdellä soittelemaan.

SKTL:n mentorihjelma pähkinänkuoressa

Aktorihaku on avoinna 20.2. – 6.3. ja mentoriparien valinta tapahtuu 13.3. mennessä.

Kaikille mentoreille ja aktoreille tarkoitettu aloitustilaisuus on 20.3. Tilaisuudessa on kaksi osaa, joista ensimmäisessä mentorit ja aktorit ovat omina ryhminään ja saavat oman roolinsa mukaista ohjeistusta mentorihjelman kulusta ja periaatteista. Toisen osan alussa mentoriparit esitellään toisilleen ja kohotetaan malja alkavan mentoroinnin onneksi ja menestykseksi.

Mentoriparit tapaavat vuoden ajan noin kerran kuussa. Tapaamistensa sisällöstä mentoriparit sopivat keskenään, mutta tapaamisten tarkoituksena on tukea aktorin amma-

tillista identiteettiä ja parantaa hänen mahdollisuuksiaan menestyä kääntäjän tai tulkin työssä. Tapaamisten aiheet valitaan siis aktorin tarpeista käsin. Tapaamisten aikana voidaan keskustelemisen lisäksi tehdä konkreettisia ammatillista osaamista edistäviä asioita, kuten käsitellä työn alla olevaa käännöstä, pohtia sopimuksia tai hinnoittelua, tavata mentorin verkostoon kuuluvia alan ammattilaisia, opetella ajanhallintaa tai pohtia eettisiä kysymyksiä.

Mentorihjelma huipentuu loppujuhlaan maaliskuussa 2019. Juhlassa jaetaan osallistumistodistukset ja kuullaan mentoriparien kokemuksia mentorivuoden kulusta. Muistelusten lisäksi katsellaan myös hiukan eteenpäin ja pohditaan, miten vuoden aikana opittua – puolin ja toisin – voidaan hyödyntää omassa työskentelyssä itsenäisesti.

Elämää mentorihjelman ulkopuolella

Tuoreista ja vastavalmistuneista liiton jäsenistä kaikki eivät valitettavasti mahdu mukaan mentorihjelmaan, mutta kaikille uraansa kääntämisen ja tulkkauksen parissa aloitteleville liitto järjestää verkostoitumis- ja koulutustilaisuuksia. Kannattaa lähteä rohkeasti mukaan kaikkiin tilaisuuksiin, jotka herättävät kiinnostusta. Ujosteluun ei ole aihetta!

Liiton kevätkokous maaliskuussa on hyvä tilaisuus tulla mukaan toimintaan ja esittää oma kantansa liiton päätöksenteossa. Jokainen järjestö arvostaa nuoria jäseniään ja on kiitollinen niille uusille tulokkaille, jotka haluavat ottaa aktiivisen roolin järjestön toiminnassa. Kevätkokous ja sen yhteydessä järjestettävä oheishjelma ovat oiva tilaisuus tutustua

liiton aktiivisiin jäseniin ja luoda hyviä kontakteja kokeineisiin kollegoihin. Tänä vuonna kevätkokous järjestetään Tampereella.

Myös suuret, monen toimijan yhteiset tilaisuudet, kuten KäTu – Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumi huhtikuussa ja kansainvälinen kääntäjienpäivä syyskuussa, sopivat mainiosti kääntäjien ja tulkkien aktiiviseen joukkoon tutustumiseen sen lisäksi, että seminaareista saa paljon arvokasta tietoa.

Seuraa liiton tiedotusta ja ilmoittaudu mukaan pieniin ja suuriin tilaisuuksiin!

Hanna Pippuri

Kirjoittaja on liiton assistentti.

Quo vadimus – minne menemme, käännös- ja tulkkausala?

Suomen kääntäjien ja tulkkiin liiton hallitus kutsui käännös- ja tulkkausalan keskeisten järjestöjen hallitukset keskustelemaan alan tulevaisuudesta. Meritullinkadun Komedia-saliin kokoontui kaikkiaan 19 Käännösalan asiantuntijat KAJ:n, Suomen kielipalveluyritykset SKY:n, monikielisen viestinnän ja sisällönhallinnan kansallinen yhdistys Kitesin ja SKTL:n hallitusten edustajaa sekä KAJ:n ja SKTL:n henkilökuntaa.

Mitä hyvää meillä on?

Nykyisin hyvin toimiviksi tai säilyttämisen arvoisiksi asioiksi todettiin apurahat, jotka ovat ainakin kirjallisuuden kääntäjille ensiarvoisen tärkeitä.

Toisena seikkana nousi esille koulutus. Alan arvostuksen nostamista pidettiin yhteisenä haasteena, ja todettiin, että koulutuksella on siinä osansa. Ammattitaidon ylläpitäminen ja profiilin nostaminen katsottiin välttämättömiksi. Työn hinnoittelun mainittiin liittyvän arvostukseen ja vaikuttavan edelleen laatuun.

Keskustelussa tuotiin esiin myös kilpailutukset, jotka vaikuttavat suoraan alan hintatasoon ja toimeentuloon. Hinnaasta keskustelu siirtyi kerta toisensa jälkeen laatuun, vaikka allekirjoittanut tilaisuuden juontajana yritti sitä välttää aiheen moniselitteisyyden ja monitahoisuuden vuoksi.

Kolmantena myönteisenä asiana mainittiin hyvä järjestöyhteistyö, jota tulisi entisestään lisätä. Järjestöiltä toivottiin myös laajentumista uussuomalaisten suuntaan, sillä hyviä toimintatapoja ja koulutusta voisi edistää Suomessa ”uusien” kielten edustajien parissa. Pienellä alalla verkostoituminen on tärkeää eri myös kieliryhmien kesken.

Meritullinkadun Komedia-saliin kokoontui tammikuussa kaikkiaan 19 KAJ:n, Kitesin, SKY:n ja SKTL:n hallitusten edustajaa sekä KAJ:n ja SKTL:n henkilökuntaa keskustelemaan alan tulevaisuudesta.

Kuva: Maarit Laitinen

Mitä viedään tästä ajasta tulevaisuuteen?

Laadukas koulutus ja sen vastaavuus työelämän tarpeisiin nähtiin tärkeimpänä tulevaisuuden haasteena. Koulutuksen kehittämiseen liittyy tiiviisti teknologian kehitys, jonka nähtiin tuovan myös käännösosalalle valtavia mahdollisuuksia. Digitalisoituminen voi tehostaa prosesseja, ja käännösohjelmien käyttö voi myös lisätä erikoistumisen tarvetta sekä mahdollisesti johtaa käännöstoimistojen erikoistumiseen.

Median kehittyminen tuo mukanaan monia ratkaistavia kysymyksiä. Viestinnän keinot ja kieli muuttuvat jatkuvasti. Uudenlaiset viestimet edellyttävät uudenlaisia käännöksiä. Muutosvalmiutta tarvitaan.

Konkretiaa: mitä voimme tehdä?

Käännös- ja tulkkausalan järjestöillä on yhteinen tehtävä alan tunnetuksi tekemisessä. Tietoisuutta kääntämisen, tulkkauksen ja muiden kielipalveluiden vaatavuudesta ja työn asiantuntijaluonteesta tulisi lisätä esimerkiksi vaikuttamalla jo toisen asteen koulutuksen opiskelijoihin ja näiden opinto-ohjaajiin. Samoin asiakkaat tulisi saada ymmärtämään, mitä he tilaavat, kun he tilaavat käännöksen, ja miten merkittäviä käännökset ovat esimerkiksi yrityksen maineenhallinnalle. Asiakkaiden pariin voitaisiin jalkautua esimerkiksi erikoisalojen messuilla, joilla alan järjestöt voisivat esiintyä yhdessä.

Järjestöjen edustajat keskustelivat vilkkaasti vielä varsinaisen ohjelman loputtuakin. Oman kentän tarkkaileminen hieman eri näkökulmista oli selvästi antoisaa. Järjestöyhteistyön kehittäminen saattaisi olla avain myönteisiin muutoksiin nykyisin niin kovilla käännös- ja tulkkausmarkkinoilla.

Kristiina Antinjuntti

Kirjoittaja on liiton toiminnanjohtaja.

EU-komission suomen kielen käännöstoiminta tänään – konekääntäminen ja ulkoistaminen keskeisinä haasteina

Euroopan komission käännöstoimessa väki vähenee, mutta käännösmäärät kasvavat. Ratkaisuja haetaan uudesta käännösteknologiasta ja alihankinnan lisäämisestä.

Kun Suomi 1990-luvulla aloitti EU-taipaleensa, maamme käännös- ja tulkkausala sai todellisen piristysruiskeen. Suuri määrä kääntäjiä tarvittiin aluksi oikeusministeriön ja sen jälkeen EU:n toimielinten palvelukseen. Tulkkaus-tehtävät Brysselissä, Luxemburgissa, Strasbourgissa ja muualla tyhjensivät pajatson Suomen tulkkimarkkinoilla. Virkamiehiksi pestattujen lisäksi monet freelance-kääntäjät ja -tulkit saivat uusia työtilaisuuksia.

Sittemmin meno on luonnollisesti tasaantunut. Vuonna 2017, lähes neljännesvuosisata myöhemmin, suuri osa alku-aikoina mukaan tulleista suomalaisista EU-kääntäjistä ja -tulkeista pakertaa edelleen instituutioissaan. Uusia tulokkaita on palkattu vain harvakseltaan. Freelance-markkinoilla EU-käännöksistä ja -tulkkauksista on tullut arkinen ja vakiintunut osa toimintaa. EU:n kielipalvelut eivät kuitenkaan ole jämähtäneet paikoilleen. Pysyvää on ollut vain muutos – kuten muuallakin kääntämisen ja tulkkauksen alalla.

Tässä artikkelissa tarkastellaan joitakin keskeisiä kehityssuuntia Euroopan komission käännöstoimen näkökulmasta. Muissa EU-toimielimissä kehitys on ollut osin samansuuntaista, mutta niillä on myös omat erityispiirteensä.

Kääntäjien määrä laskussa, sivumäärät nousussa

Suomen liittyessä Euroopan unioniin vuonna 1995 käännöstoimintamme sai varsin vankat resurssit. Muutaman vuoden kuluttua liittymisestä komission silloisessa käännöspalvelussa (Service de Traduction) työskenteli yli 90 suomalaista virkamieskääntäjää. Käännettävät sivumäärätkin olivat suuria – esimerkiksi vuonna 2003 suomen-
nettiin yli 102 000 sivua.

EU:n mittava laajentuminen vuonna 2004 merkitsi kuitenkin yhden aikakauden loppua. Unioniin tuli tuolloin yhdeksän uutta kieltä, ja kunkin kielen kääntäjien enim-

mäismääräksi linjattiin komissiossa noin 60. Samalla useimpien muiden kielten, myös suomen, kääntäjämääriä ryhdyttiin pienentämään. Keinot olivat kääntäjien onneksi pehmeitä: irtisanomisten sijasta kääntäjiä kannustettiin siirtymään muihin tehtäviin, ja siirtymisten (sekä eläköitymisten) seurauksena vapautuneita virkoja hyllytettiin tai luovutettiin kääntäjävajausta poteneille kieliosastoille tai muualle komissioon.

Kääntäjien vähentämisen lisäksi komissiossa alettiin rajoittaa käännätettävien sivujen määrää. Tiukan kysynnänhallinnan tuloksena sivujen määrä vähenikin joksikin aikaa tuntuvasti. Pohja saavutettiin vuonna 2005, jolloin esimerkiksi suomen osasto tuotti vain hieman yli 51 000 käännössivua.

Tätä nykyä komission käännöstoimen pääosaston (DGT) suomen osastossa työskentelee enää 55 virkamieskääntäjää. Vähennystä huippuvuosista on siis noin 40 prosenttia. Sen sijaan käännösvolyymit lähtivät pian 2000-luvun ensikymmenen puolivälin jälkeen uudelleen nousuun. Tähän päivään mennessä suomen kielessä onkin palattu jo noin 80 000 sivun vuotuisen määrään. Kehitys on johdannut siihen, että sisäiset työpaineet ovat välillä pitkiäkin aikoja uuvuttavan korkeita.

Tehoja käännösteknologiasta

Kasvavan käännösmäärän ja vähenevän henkilöstön yhtälöä on osittain pyritty ratkaisemaan käännösteknologian avulla. Kun ensimmäiset suomalaiskääntäjät saapuivat Brysseliin ja Luxemburgiin 1990-luvun puolivälissä, EU-kääntäjien käyttöön oli hädin tuskin saatu henkilökohtaiset tietokoneet. Internetyhteyksiä ei vielä tuolloin ollut. Teknologian kehittäminen oli kuitenkin käynnistyttyään ripeää. Muutaman vuoden sisällä käyttöön otettiin niin sähköiset teksti- ja termitietokannat kuin käännösmuistiohjelmakin. Myös erilaiset tiedonhaku- ja työnkulkusovellukset kehittyivät nopeasti.

Teknologian kehitys on vaikuttanut olennaisesti paitsi kääntäjien myös kieliasistojen assistenttien työhön. Vielä Suomen liittyessä EU:hun monien assistenttien päätehtävänä oli käännösten puhtaaksikirjoitus. Nykyisin assistentit, joita DGT:n suomen osastossa on kymmenkunta, ovat mittavan IT-sovellusarsenaalin kanssa työskenteleviä rautaisia hallinnointi- ja tietotekniikkaosaajia.

Komission välineistöpakkiin on jo 1970-luvulta lähtien kuulunut konekääntäminen. Tuolloin käyttöön otettu ja komission tarpeisiin räätälöity järjestelmä, joka perustui sääntöpohjaiseen Systran-teknologiaan, kattoi kuitenkin vain osan kielipareista. Konekäännöksiä suomeen tai suomesta ei ollut tarjolla. Systran-järjestelmän käännöslaatu oli joidenkin kielten, kuten ranskan ja espanjan, välillä oman aikansa mittapuulla kohtalaista, mutta kaiken kaikkiaan konekäännösten käyttömahdollisuudet olivat rajalliset.

Konekääntäminen nousi EU:ssa näkyvämmiin tapetille vuoden 2010 tienoilla, kun unionin MT@EC-konekäännösjärjestelmän voimaperäinen kehitystyö käynnistyi. Konekäännösteknologia oli jo siihen mennessä ottanut pitkän harppauksen tilastopohjaisten järjestelmien esiinmarssin myötä. EU ei kuitenkaan tekstien luottamuksellisuuteen ja omistukseen liittyvistä syistä voinut käyttää ulkopuolisia sovelluksia sellaisinaan. Tarvittiin oma järjestelmä. Hyvän lähtökohdan kehitystyölle tarjosi valtava erikielisten EU-tekstien korpus, jota voitiin käyttää tilastopohjaisen järjestelmän opettamiseen.

MT@EC toi tarjolle myös konekäännökset muista EU-kielistä suomeen. Alkuvaiheessa käännösten laatu jätti paljon toivomisen varaa, mutta kääntämien päivitysten myötä se on parantunut. Yhä useammat suomen kielen kääntäjät ovatkin alkaneet käyttää kokonaisia konekäännössegmenttejä tai kääntimen tarjoamia ”käännöspaloja” apuna työssään. Erityisen hyödyllistä on konekäännöksistä saatava termiapu.

Toisaalta konekääntämisestä kertynyt kokemus on osoittanut tilastopohjaisen järjestelmän rajat ja heikkoudet suomen kaltaisen kielen kannalta. Suomi on sijamuodoiltaan rikas ja voimakkaasti agglutinoiva kieli. Lisäksi sen lauseiden ja virkkeiden elementtien järjestys poikkeaa usein lähdekielen vastaavasta. Näiden kompastuskivien takia tilastopohjainen järjestelmä tuottaa käännösvastineita, joissa on paljon editoitavaa ja joissa jo lyhyen tekstijakson sisällä merkitys usein vääristyy tai muuttuu täysin käsittämättömäksi.

Neuroverkkokäännin eTranslation ruudulla. © Euroopan komissio

Uusinta uutta konekääntämisen saralla ovat neuroverkkoteknologiaan perustuvat järjestelmät. Myös EU on vaiheittain siirtymässä tilastopohjaisesta MT@EC-järjestelmästä neuroverkkotyökaluun. Ensimmäiset eTranslation-neuroverkkokääntimet otettiin käyttöön marraskuussa 2017 kielipareissa englanti–unkari ja englanti–saksa. Järjestelmää on tarkoitettu täydentämään kuukausittain uusilla kielipareilla. Käyttönotossa on lähde (englanti lähdekielenä) liikkeelle kielistä, joissa tilastopohjaisten kääntimien tulokset ovat olleet keskimääräistä heikompia. Näin ollen ensimmäisten joukossa mukana on myös suomi – edellä mainittujen unkarin ja saksan sekä muun muassa viron, latvian ja liettuan lisäksi. Siirtyminen uuteen järjestelmään kertaheitolla lukuisissa kielipareissa ei ole mahdollista, koska uudet neuroverkkokääntimet edellyttävät erittäin järeää järjestelmäkapasiteettia.

Neuroverkkoteknologian etuna on, että se pystyy uuttamaan käyttämistään käännöskorpuksista huomattavasti enemmän kielidataa kuin tilastopohjainen järjestelmä. Teknologian uskotaankin tuottavan ennen kaikkea syntaksiltaan sujuvampia käännöksiä aiemmin hankalissa kielipareissa. Uudet kääntimet ovat myös aiempaa nopeampia. Lisäksi niitä pystytään entistä paremmin räätälöimään eri erikoisalojen tarpeita varten. Toiveena on, että uuden järjestelmän myötä EU:n suomen kielen kääntäjät saavat käyttöönsä entistä tehokkaamman ja työt nopeuttavan apuvälineen. Konekääntämisestä puhuttaessa on kuitenkin muistettava, että vaikka ne ovat kiistatta parantuneet merkittävästi, alan uusiin kehitysaskeleisiin on aina liittynyt ylioptimistisuutta ja hypeytystä. Neuroverkkokääntimien osalta tutkijat ovat jo varoitelleet, että pintamuodon eleganssin hintana saattavat olla virheelliset merkitykset.

Apuja ulkoistamisesta

Käännösteknologian ohella helpotusta henkilöstön supistumisen ja käännösvolyymien kasvun aiheuttamiin käännöspaineisiin haetaan alihankinnasta. Töiden ulkoistaminen on perinteisestikin kuulunut komission käännöstoimen keinovalikoimaan, mutta sen rooli on vuosien saatossa vaihdellut. Viime vuosina ulkoistamista on johdonmukaisesti pyritty lisäämään. DGT:n suomen osasto ulkoisti vuonna 2016 hieman vajaat 20 prosenttia käännöstuotannostaan, sivuiksi muunnettuihin noin 15 500 sivua. Määrää on tulevina vuosina tarkoitettu kasvattamaan olennaisesti, joten käännöstoimistoille ja freelance-kääntäjille on mitä todennäköisimmin luvassa lisää töitä.

Komission käännösten ulkoistamisen perustana ovat neljän vuoden välein järjestettävät tarjouskilpailut. Saatujen tarjousten perusteella tehdään kielipareittain sopimukset alihankkijoiden kanssa. Hyväksytyt tarjousten tekijät pääsevät alihankkijoiden listalle, jolle ulkoistettavat työt tarjotaan.

Suomen kieltä varten komissiolla on tätä nykyä lista vain kahdessa kieliparissa: englant-suomi-listalla on toistakymmentä alihankkijaa, ranska-suomi-listalla kolme. Jos ulkoistettava käännös tehdään kieliparissa, jolle ei ole sopimusaliyhankkijoiden listaa, tai jos kukaan listalla olijoista ei ota työtä vastaan, työ voidaan antaa tehtäväksi myös nk. free tender -listan kautta. Tälle listalle voi ilmoittautua periaatteessa kuka tahansa käännösalan toimija ilman tarjouskilpailua.

Ulkoistettujen käännösten laadunhallinnassa DGT soveltaa nk. dynamic ranking -menettelyä. Alihankkijat saavat jokaisesta käännöksestään arvosanan, joka vaikuttaa sijoitukseen alihankkijoiden listalla. Ulkoistettavan työn saa kulloinkin halutessaan se, joka on listalla ylimpänä. Jos alihankkija toimittaa useampia heikkolaatuisia tai yhden täysin ala-arvoiseksi katsotun työn, käännössopimus voidaan sanoa irti.

DGT:ssä on meneillään olevan, heinäkuussa 2016 alkaneen sopimuskauden aikana kiinnitetty erityistä huomiota ulkoistettujen käännösten laadunarviointiin. Sen lisäksi, että kaikki käännökset arvioidaan, kunkin kieli-osaston validoijat tarkistavat jokaisen arvioinnin. Näin varmistetaan, että arviointien linja on yhdenmukainen ja että alihankkijoita kohdellaan oikeudenmukaisesti. DGT:ssä seurataan myös tarkasti ulkoistamisen su-

jumista yleensä ja kerätään – osin joitakin kielipareja koskevien pilottien avulla – kokemuksia vaihtoehtoisista toimintamalleista seuraavan tarjouskilpailun toteutusta varten.

Käännösten ulkoistaminen ei ole itsestään toimiva apuautomaatti. Jotta suuren mittakaavan ulkoistaminen sujuisi kitkattomasti ja toisi hyötyjä, monen liikkuvan osan pitää loksahda kohdalleen. Käännösten kysynnän ja tarjonnan on vastattava toisiaan, myös – ja erityisesti – kiireisinä ja kriittisinä ajanjaksoina. Ulkoistamisen on oltava kannattavaa ja reilua toimintaa sekä komission/DGT:n että alihankkijoiden kannalta. Käännöstoimek-

siantojen määrääkijöiden on oltava riittäviä. DGT:n ja alihankkijoiden välisen yhteydenpidon on toimittava. Ulkoistamisprosessiin liittyvien DGT:n sisäisten menettelyjen on oltava jouheita, sillä ulkoistamisen vetoapu ei auta, jos käännösten hallinnointi ja käsittely kuluttavat liikaa voimia. Käännöstoimeksiantoihin liittyvän ohjeistuk-

sen on oltava selkeää ja hyödyllistä. Käännösten laadun on vastattava komission vaatimuksia. Laadunvarmistusprosessien on toimittava luotettavasti ja tehokkaasti niin DGT:n kuin alihankkijoidenkin puolella. Ulkoistamisen lisääntyessä toimitusvarmuuden ja työn laadukkuuden merkitys korostuu entisestään.

Kääntäjien työnkuva murroksessa

Sekä konekääntäminen että ulkoistaminen ovat komission käännöstoiminnan resurssivalikoiman keskeisiä osatekijöitä. Haasteena on saada ne toimimaan optimaalisesti. Niillä on myös merkittäviä vaikutuksia talon omien kääntäjien työn sisältöön. Kääntäjien työnkuvasa painottuvat vastedes vahvemmin yhtäältä käännösten (jälki)editointi ja toisaalta käännöstoimien hallinnointi, alihankkijoiden ohjeistaminen ja käännösten laadunvalvonta ja arviointi.

Muutos ei välttämättä ole kivuton. Se edellyttää myös asennemuutosta ja oman ammattikuvan uudelleenmäärittelyä.

Erkka Vuorinen

Laatuvastaava,

suomen kielen osasto,

Euroopan komission käännöstoimen pääosasto

© Euroopan komissio

Nätverkande redan innan det blev trendigt

Kontakt nätverket PS-gruppen fick sin start efter det svensk-finska översättarseminariet 1987 i och med att översättarna **Gunnel Grönqvist** från Pensions-skydds och **Marianne Tervonen** från dåvarande Försäkringsbolagens Centralförbund (nu Finans Finland) konstaterade att översättarna inom pensions- och socialförsäkring kunde ha nytta av att utbyta erfarenheter med varandra.

De olika bolagens översättare kontaktades och sammankomster började ordnas. Förkortningen PS i gruppens namn kommer från orden pension och socialförsäkring, och från dessa områden kom också de första deltagarna i gruppen. Senare har översättare från statsförvaltningen samt banker och försäkringsbolag kommit med. Utöver översättare är även andra som producerar texter på svenska inom dessa områden med i gruppen.

Under sina 30 verksamhetsår har gruppen fungerat som inofficiellt samarbetsorgan och ordnat kurser, seminarier och studieresor (bland annat till språkvårdsinrättningar i Stockholm och översättningsorgan inom EU i Bryssel och Luxemburg). Seminarierna har behandlat aktuella teman och terminologi i anslutning till dem.

- Jag var riktigt överraskad över hur positivt inställda alla arbetsgivare var till gruppens verksamhet. De olika bolagen stod turvis värd för våra sammankomster redan från början, sa Marianne Tervonen.

Gruppens aktiviteter koordineras och ordnas av en arrangörsgroup som i dag består av **Eivor Björklöf**, ordförande (FPA), **Pia Hansson**, sekreterare (Pensionsskyddscentralen), **Marina Andersson** (Statsrådets kansli), **Johanna Blom** (FPA) och **Riitta Salminen** (Aktia).

PS-gruppens 30-årsjubileum firades på Ständerhuset i samband med årets seminarium. Medarrangör var Statsrådets svenska språknämnd.

Årets program behandlade översättningen av lagförslagen för social- och hälsovårdsreformen, socialskyddet för egenanställda och försöket med basinkomst i Finland. Till sist fick deltagarna en historisk tillbakablick på PS-gruppens 30 år.

Text: Riitta Salminen

Riitta Salminen är översättare med mångårig erfarenhet både från försäkrings- och finansbranschen. Hon är medlem i PS-gruppens arrangörsgroup.

Pohjoismaisten kääntäjä- ja tulkkijärjestöjen konferenssi Kööpenhaminassa 15.9.2018

**Teema: In Pursuit of Excellence
in the Language Industry**

Konferenssi ja iltajuhla 15. syyskuuta 2018

Paikka: Odd Fellow Palace Kööpenhamina

SLAM!

SCANDINAVIAN LANGUAGE ASSOCIATIONS' MEETING

Tulkkina Euroopan parlamentissa

Jos **Kukka Seliger** voisi päättää, hän tulkkaisi mieluiten europarlamentaarikkojen vapaita puheita paperista luettujen sijaan.

Kukka Seliger tulkkaa Euroopan parlamentissa erilaisten kokousten puheenvuoroja saksasta, italiasta, englannista ja romaniasta suomeen.

Seliger on koulutukseltaan saksan kielen kääntäjä ja konferenssitulkki. Vakituinen tulkin virka aukesi seitsemän vuotta sitten EU:n virkakilpailun kautta.

”Olen unelmatyössäni, sillä tulkin työ oli haaveissani jo lukiossa. Nyt olen kiitollinen, että saan tehdä näin mielenkiintoista ja huippukivaa työtä, johon pääsin kuin pienen ihmeen kautta”, Seliger sanoo.

Työnantaja kouluttaa

Seliger on kaksikielinen, sillä hänen isänsä äidinkieli on saksa. Italialaisen puolisonsa Stefanon sekä kahden lapsensa kanssa Seliger puhuu kotona suomea ja italiaa.

Koska romanian kielen tulkeista oli Euroopan parlamentissa pulaa, Seliger lähti mukaan työnantajan järjestämälle kielikurssille. Nyt hän on neljästätoista suomalaisesta virkamiestulkista ainoa, joka tulkkaa romanian kielestä suomeen.

”Romanian kieli kiehtoi minua, ja italian kieli antoi opiskelulle hyvän pohjan. Viisi vuotta se vei, että sain kielitaidon sellaiselle tasolle, että pystyn ymmärtämään sitä lähes täydellisesti. Ylläpidän kielitaitoa lukemalla, matkustamalla ja opiskelemalla sitä edelleen.”

Viikko Strasbourgissa

Kerran kuukaudessa Seliger matkustaa kotoaan Brysselistä Strasbourgisiin, missä hän tulkkaa nelipäiväisen Euroopan parlamentin täysistuntoviikon kokouksissa.

Täysistunnossa 751 Euroopan parlamentin jäsentä valmistelee Euroopan Unionin lainsäädäntöä ja keskustelelee EU:n toiminnasta sekä ajankohtaisista aiheista.

Kaikilla Euroopan parlamentin jäsenillä on oikeus puhua täysistunnossa omalla kielellään. Suomalaisia europarlamentaarikkoja on 13. He sekä muu suomenkielinen täysistuntoa seuraava yleisö kuulevat Seligerin ja hänen kollegoidensa tulkkeen kuulokkeiden välityksellä.

Paperinmakuiset puheet

Tulkkaus on tiimityötä. Täysistunnoissa suomen tulkkauskoopissa työskentelee kolme tulkkiä kerrallaan useammassa vuorossa.

Kun yksi tulkki tulkkaa salissa puhuvaa edustajaa, kaksi kollegaa seuraa kokousta ja on valmiina auttamaan esimerkiksi numeroiden tai lyhenteiden kanssa.

”Puheenvuorot voivat vaihtua salissa tiuhaan, ja tulkit vaihtavat kieltä ja vuoroa sen mukaan. Jos salissa puhutaan esimerkiksi saksaa, minä tulkkaan, mutta jos kieli vaihtuu ranskaksi, tulkkausvuoro siirtyy kollegalle.”

”Tiiviisti kirjoitetut ja suoraan paperista luetut puheenvuorot ovat haastavimpia tulkattavia”, Seliger sanoo.

”Vapaata puhetta on helpompi tulkata, sillä vauhtia on yleensä vähemmän ja puhe on elävämpää kun sitä ei lueta paperista.”

Kapulakielen kimppuun

Tulkit valmistautuvat työpäivään tutustumalla kokousasiakirjoihin etukäteen. Seliger selvittää myös vaikeat termit ja niiden käännökset, jotta tulkkausilanteessa ei tule yllätyksiä.

Salissa pidetyt puheet tulevat tulkin korviin kuulokkeiden kautta. Seliger pitää toisen korvan vapaana, jotta hän kuulee oman tulkkeensa.
© European Union 2017

Marraskuun täysistunnossa Seliger tulkki muun muassa mietintöä, jossa EU:n alueen autoihin suunniteltiin lisälaitteita ihmishenkien säästämiseksi. Mietinnön termistö oli monenkirjava.

”Automaattinen hätäjarruavustin, hätäjarrutuksen ilmainen, nopeusrajoitusavustin, kaistavahti, Seliger luettelee.”

Hyvä yleissivistys ja ajankohtaisten tapahtumien tuntemus auttavat silloin, kun salissa puhutaan aiheesta, mihin tulkki ei ole voinut valmistautua.

”Edustaja saattaa vaikkapa vitsailla toisen maan edustajalle, että mepä voitimmekin teidät eilen jalkapallossa! On aina helpompi tulkata, jos tietää edes suurin piirtein, mistä on kyse.”

Lähteet: www.europarl.europa.eu

Teksti: Mia Sivula

Kirjoittaja on vapaa toimittaja ja oli mukana Euroopan parlamentin toimittajavierailulla marraskuussa 2017.

**LUE LISÄÄ
JA HAE 1.-27.3.**
erikoistumiskoulutukset.diak.fi

ERIKOISTU OIKEUS- TULKKAUKSEN ASiantuntijaksi

Oikeustulkkauksen erikoistumiskoulutus alkaa elokuussa 2018.

Koulutus antaa sinulle erikoisosaamista, joka edistää ihmisten oikeusturvaa erilaisissa viranomaistilanteissa. Pätevöityneenä oikeustulkkinä voit hakea oikeustulkkipäätöksiin ja saada uusia työmahdollisuuksia.

Koulutus on laajuudeltaan 40 opintopistettä ja kestää vuoden – voit opiskella myös työn ohessa.

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

Kuolleen kirjailijan jäljillä

Antti Immonen osallistui SKTL:n Kopiosto-apurahalla kääntäjätapahtumaan Yhdysvalloissa.

Henkilöt vasemmalta oikealle: Jeffrey S. Cramer (puheenjohtaja), Clodomir de Andrade (Portugali), Julia Xianju (Kiina), Ernesto Estrella (Espanja), Jan Hokeš (Tšekki), Antti Immonen (Suomi).
Kuva © Walden Woods Project.

Näkymä Waldenjärvelle. Kuva © Antti Immonen.

Bostonin lähistöllä sijaitsevassa Concordissa järjestettiin 19.10.2017 tapahtuma ”Translating Thoreau: A Panel Discussion”, johon osallistui luontokirjailija **Henry Thoreau** (1817–1862) teosten kääntäjiä eri maista. Tapahtuma oli osa Concordin kirjallisuusviikkoja, jotka järjestettiin nyt 25. kerran.

Paneeli liittyi myös Thoreau Bicentennial -juhlistuksiin. Kirjailijan syntymästä tuli kuluneeksi heinäkuussa kaksisataa vuotta. Thoreau tunnetaan etenkin pääteoksestaan, jonka olen suomentanut nimellä *Walden – elämää metsässä* (Kirjapaja 2010).

Osallistujat olivat kukin kääntäneet Thoreauta. Puheenjohtajana toimi Thoreau-instituutin Curator of collections **Jeffrey S. Cramer**, jonka tutkimustuloksia kaikki kääntäjät olivat hyödyntäneet työssään.

Keskustelimme käännöstyön ongelmista ja kohokohdistusta. Luimme myös otteita käännöksistämme, ja yleisöä riemastuttivat erikieliset äänneaset.

Instituutin väkeen tutustumisen lisäksi sain tutkia Thoreauin kirjoista tuttuja paikkoja ja toisen suomentamani filosofi-kirjailijan, **Ralph Waldo Emersonin**, taustoja.

Concord on kaupunkina pieni, mutta sen merkitys on suuri. Sen historiallinen keskusta on säilynyt hyvin, siirtomaa-aikaisia taloja on vielä paljon jäljellä. Tämä Yhdysvaltain vapaussodan tapahtumatanner on nykyään vilkas turistikohde. Kaupungissa asuneiden kirjailijoiden Emersonin, Thoreauin, **Nathaniel Hawthornen**

ja **Louisa May Alcottin** kotitalot toimivat museoina. Kaikki on haudattu Sleepy Hollow -hautausmaan ”kirjailijoiden harjanteelle”.

Itseäni kiinnosti erityisesti parin mailin päässä kaupungista sijaitseva Walden-järvi ja sitä ympäröivä metsä, josta on suuri alue Walden Woods Projectin omistuksessa. Sekä projekti että instituutti ovat ympäristönsuojeluhankkeita, jotka Eagles-muusikko **Don Henley** pani alulle 90-luvulla ja joissa hän on aktiivisesti mukana.

Uudessa-Englannissa oli vuodenaikaan nähden poikkeuksellisen lämmintä. Kiertelin rannoilla ja luontopoluilla. Näin Thoreauin mökin rekonstruktion ja peruskivet. Walden on kaunis, mutta itse asiassa mitään muista järivistä poikkeavaa siinä ei ole. Thoreau teki Waldenista erityisen nostamalla sen luonnon pyhyden symboliksi.

Matkasta oli hyötyä tulevia hankkeitani ajatellen. Sain perehtyä paikkoihin, joita Thoreau kuvailee teoksissaan, tapasin muita kääntäjiä ja tutustuin instituutin kuraattoriin Jeffreyhin, joka on maailman parhaita Thoreau-eksperttejä. Koska kirjailija ei ole enää hengissä, Jeffrey ja kollegojen kaltaiset asiantuntijat ovat parhaita kontakteja ongelmatilanteissa. Mitä muuta klassikkokääntäjä voi toivoa?

Antti Immonen

Kirjoittaja on Siuntion maaseudulla asuva suomentaja ja kirjailijan sekatyömies, joka harrastaa intohimoisesti kirjallisuutta ja päämäärätöntä luonnossa kuljeskelua.

Kopiosto-apurahat haettavana

Hakuaika: 1.2.–28.2.2018 klo 23:59

Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton hallitus julistaa haettavaksi kopiointista maksettujen tekijänoikeuskorvausten perusteella Kopiosto-apurahat kääntäjille.

Apurahapäätökset tekee liiton hallitus hakemukset käsittelevän erillisen Kopiosto-työryhmän ehdotuksen perusteella. Apurahan myöntäminen on harkinnanvaraista. Apuraha voi olla suuruudeltaan enintään **2 000 euroa**. SKTL ilmoittaa yli 1000 euron suuruiset apurahat verottajalle.

Valtakirja

Apurahan myöntäminen edellyttää voimassa olevaa **Kopiosto-valvontavaltakirjaa**. SKTL:lle valtakirja annetaan kääntäjän ominaisuudessa. Valtakirjalomakkeet löytyvät Kopioston sivuilta www.kopiosto.fi/valtakirja.

Apurahaa voivat hakea kaikki, jotka ovat kääntäneet tekijänoikeuslaissa tarkoitettua suojattua aineistoa, ts.

- kirjallisuutta (sekä kaunokirjallisuutta että varsinkin tietojen ja oppikirjallisuutta),
- artikkeleita sanoma- tai aikakauslehdille tai
- julkaistua asiatekstiä.

Apurahatyypit

Kopiosto-apuraha voidaan myöntää **hanke- tai konferenssiapurahoina**. Apuraha on henkilökohtainen.

Hankeapuraha voi hakea tiettyyn käyttökohteeseen, esim. perusteltua opintomatkaa varten, ammattikirjallisuuden, työvälineiden tai työhuoneen hankintaan taikka muuhun kääntäjän ammattitaitoa ja työskentelyolosuhteita edistävään tarkoitukseen.

Konferenssiapurahalla tarkoitetaan apurahoja kansainvälisiin tai kotimaisiin seminaareihin taikka konferensseihin, kursseihin, koulutustilaisuuksiin, yms. Konferenssiapuraha voidaan myöntää myös hakijoille, jotka eivät tuota tekijänoikeuslaissa tarkoitettua suojattua aineistoa eli kopioitavaa materiaalia (av-kääntäjät, tulkit sekä opettajat ja tutkijat).

Myös kopiointimateriaalia tuottavat kääntäjät voivat saada vuosittain korkeintaan **yhden** apurahan konferenssimatkaan, vaikka olisivat saaneet hakuvuonna tai sitä edeltävänä vuonna suurimman mahdollisen Kopiosto-apurahan. Myöskään hakuvuonna tai sitä edeltävänä vuonna saatu vuosiapuraha tai muu suuri apuraha ei ole este konferenssiapurahan saamiselle.

Hakuohjeet

Hakemuksessa on oltava mukana **yksilöity selvitys siitä, mitä ja minkä verran hakija on viimeisen 3 vuoden aikana kääntänyt (hakuhetkestä kolme vuotta taaksepäin)**. Erityisesti lehdistölle käännettyjä tai julkaistuja asiatekstejä kääntäviä pyydetään selvittämään, **min-**

kä tyyppisiä ja kuinka laajoja tekstejä he ovat kääntäneet, missä käännökset on julkaistu jne. Hakijan on selostettava hakemuksessa hankkeensa mahdollisimman tarkasti ja liitettävä mukaan **yksilöity kustannusarvio** sen toteuttamisesta (perustelut sisältävä työsuunnitelma sekä kustannusarvio). Jos perustelut puuttuvat, apuraha ei voida myöntää.

Haun rajoitukset

SKTL pyytää kaikilta apurahan hakijoilta Kopiosto-valvontavaltakirjat, joiden valtuutuksella Kopiosto tekee kopiointisopimuksia muun muassa valtion, kuntien ja yritysten kanssa. **Kolmen viime vuoden** aikana saadut apurahat (sekä Kopiosto-apurahat että muut) otetaan huomioon jaosta päätettäessä.

Apuraha ei myönnetä

- virkistystarkoituksiin eikä sosiaalisiin perusteisiin, esim. elinkustannuksiin.
- takautuvasti (jo valmistuneeseen hankkeeseen tai pidettyyn konferenssiin).
- hankeapurahan hakijalle, joka on hakuvuoden tai sitä edeltäneen vuoden aikana saanut Kopiosto-hankeapuraha yhteensä vähintään 1 000 euroa.
- hakijalle, jolla on parhaillaan tai on ollut hakuvuotena taikka sitä edeltäneenä vuotena tai jolle on seuraavaksi vuodeksi myönnetty vähintään 1-vuotinen taiteilija-apuraha tai määrältään siihen verrattava muu suuri apuraha.
- jos hakemus on puutteellinen.

Hakulomake

Kopiosto-hakemuksen voi toimittaa vain sähköisellä lomakkeella liiton kotisivujen kautta. Lomakkeen voi täyttää hakuaikana osoitteessa www.sktl.fi/liitto/apurahat/kopiosto-apurahat/hakulomake.

HUOM! Hakemuksen voi täyttää sähköisesti vain hakuaikana, 1.2.2018 alkaen. Lomake on täytettävä tarkasti – puutteellisesti täytettyjä hakemuksia ei oteta käsitteilyyn. Hakemusta ei voi täydentää jälkikäteen ja hakija vastaa itse hakemuksessa antamiensa tietojen oikeellisuudesta. Hakuaika alkaa torstaina 1.2.2018 ja päättyy keskiviikkona 28.2.2018 klo 23:59.

Apurahaselvitys

Kopiosto-apurahan käytöstä on saajan annettava liiton hallitukselle luotettava selvitys, johon on liitettävä kuitit. Selvitys on toimitettava 1 (yhden) vuoden sisällä apurahan myöntämisestä. Selvityksen laiminlyöjälle ei myönnetä Kopiosto-apuraha 6 (kuuteen) vuoteen.

-Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton hallitus

Kutsu sääntömääräiseen kevätkokoukseen

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto – Finlands översättar- och tolkförbund ry:n sääntömääräinen kevätkokous pidetään lauantaina maaliskuun 24. päivänä 2018 klo 14.00 Original Sokos Hotelli Ilveksen Villa-kabinetissa, osoitteessa Hatanpään Valtatie 1, Tampere. Valtakirjojen tarkistus aloitetaan klo 13.00.

Varsinaisessa kokouksessa jäsen saa valtakirjalla käyttää enintään kahden poissaolevan jäsenen äänioikeutta. Valtakirjan tulee olla nimetty määrätylle henkilölle ja kahden henkilön on todistettava valtakirjan antajan nimikirjoitus oikeaksi. Vuoden 2017 jäsenmaksunsa laiminlyöneet eivät ole äänioikeutettuja eivätkä siis voi äänestää toisenkaan valtakirjalla. Kokouksessa käsitellään esityslistalla mainitut asiat.

Tervetuloa!

Esityslista

1. Kokouksen avaus
2. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
3. Kokouksen puheenjohtajan valinta
4. Kokouksen sihteerin valinta
5. Kahden pöytäkirjantarkastajan valinta
6. Ääntenlaskijoiden valinta
7. Kokouksen työjärjestyksen vahvistaminen

8. Liiton vuosikertomus vuodelta 2017
9. Liiton tilinpäätös vuodelta 2017
10. Tilintarkastajien lausunto
11. Vastuuvapauden myöntäminen
12. Kunniajäsenien kutsuminen ja ansiomerkkien myöntäminen
13. Ilmoitusasiat
14. Kokouksen päättäminen

HALLITUS

* Jos haluat tutustua tilinpäätösasiakirjoihin etukäteen, pyydä niitä liiton toimistosta, sähköposti kristiina.antinjuntti@sktl.fi.

Kallelse till ordinarie vårmöte

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto – Finlands översättar- och tolkförbund ry sammanträder till ordinarie vårmöte lördagen den 24 mars 2018 kl. 14.00 i Original Sokos Hotel Ilves, Mötesrummet Villa, Hatanpään Valtatie 1, Tammerfors. Granskningen av fullmakter börjar kl. 13.00.

På förbundets ordinarie möte kan en medlem med fullmakt använda högst två frånvarande medlemmars rösträtt. Fullmakten ska vara utställd på en bestämd person och fullmaktgivarens namnteckning ska vara bevitnad av två personer. Den som har försummat att betala medlemsavgiften för år 2017 har inte rösträtt och kan inte heller rösta med fullmakt av en annan medlem. På mötet behandlas de ärenden som nämns på föredragningslistan.

Välkommen!

Föredragningslista

1. Mötet öppnas
2. Konstaterande av mötets laglighet och beslutförhet
3. Val av ordförande för mötet
4. Val av sekreterare för mötet
5. Val av två protokolljusterare
6. Val av rösträknare
7. Fastställande av mötets arbetsordning
8. Förbundets årsberättelse för år 2017

9. Förbundets bokslut 2017
10. Revisionsberättelse
11. Beslutande om ansvarsfrihet
12. Kallande av hedersmedlemmar och utdelning av förbundets förtjänsttecken
13. Anmälningsärenden
14. Mötet avslutas

STYRELSEN

* Om du vill läsa bokslutshandlingarna i förväg får du dem genom att kontakta förbundets kansli, e-post kristiina.antinjuntti@sktl.fi.